

17 Temmuz 1987
17. Juli 1987
Nummer 113

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx 855367 inmed

Türkiye Postası

FALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 60.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVİÇRE: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

Sınırdaki oy kullanma ve referandum ile ilgili göçmen işçi örgütleri ile görüştük

Oylarımızla “evet”

Sınırdaki oy kullanma ve referandum konularında kendilerini soru yönelttiğimiz Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden 25 işçi örgütünün 13'ü göçmen işçilerin referandumda “evet” oyu kullanmasını istedi. 10 örgüt sorularımıza yanıt vermezken, 15 örgüt sınırda oy kullanmanın pratikte işlerliği olmayan bir hak olduğunu belirtti.

Bilindiği gibi, Türkiye’de yapılacak olan dört eski siyasi parti liderine konan siyaset yapma yasağının kaldırılması

konusundaki 6 Eylül günü yapılacak referandum için 28 Temmuzdan itibaren sınırlarda oy kullanmaya başlayacaklar. Bu amaçla 19 gümrük kapısına konan sandıklarda bugün 24 saatli oy kullanılabilecek. Göçmen işçi örgütleri işçileri Evren-Ozal iktidarına karşı yasakların kalkmasını evet demeye çağırıyor.

• Yazısı sayfa 6’da

FDP Hamburg Eyalet Başkanı Dr. Ingo von Münch ile konuştuk

Hamburg’da yabancılara oy hakkı için ilk adım

Hamburg’da SPD ve FDP arasında sürmekte olan koalisyon görüşmeleri sırasında yabancılara yerel seçimlere katılma hakkı verilmesi ele alınıyor. Bu konu henüz kesin sonuca bağlanmadı. Ancak her iki parti de seçim prog-

ramlarında bu hakkı savunmuş olduklarından, bu konuda bir anlaşmaya varma olanağı kuvvetli. Şayet anlaşmaya varılırsa yabancılara seçim hakkı hükümet programına girecek. Bu konuda bir yasa tasarısı

hazırlanarak parlamentoya sunulacak. Bu konuda FDP Eyalet Başkanı Prof. Dr. Ingo von Münch ile yaptığımız röportajı 6. sayfamızda okuyabilirsiniz.

• Yazısı sayfa 6’da

Yedi hafta

işçi göçü yurtdışına akmaya başlayalı çeyrek asır geçti. Bugüne kadar hep “memlekete döviz yollayın, politikaya kaşmayın” dediler. Şimdi ilk defa bizzat hükümet bizi politikaya katılmaya, Türkiye’de yapılacak referandum için sınır kapılarında oy kullanmaya çağırıyor.

Bu çağrı samimi mi? Hükümet bizim sahidan serbestçe ve engelsiz ülke yönetimine katılmamızı istiyor mu? Eğer bu soruların cevabı evet olsaydı, herhalde dünyanın hiç

Aziz Nesin’in Der Spiegel’de yayınlanmayan mektubunu yayınlıyoruz

Der Spiegel dergisinin 15 Haziran tarihli sayısında, Yazar Günter Wallraff’a karşı yürütülen yeni bir saldırı kampanyası üzerine, dergiyi bir okur mektubu gönderen ünlü yazar Aziz Nesin’in mektubu “Der Spiegel” dergisinde yayınlanmadı. Mektubun tam metnini üçüncü sayfamızda bulabilirsiniz.

Dünya Kadınlar Kongresi’nin Kremlin’de yapılan açılış toplantısında Gorbaçov konuşurken.

154 ülkeden 2800 kadın Moskova’da biraraya geldi

Moskova’da 23-27 Haziran tarihleri arasında “2000 yılına kadar nükleer silahsızdır

nın Kremlin Sarayı’nda yapıldığı Kongre’de SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov da bir

sesimizi duyurma olanağı buldu. Gelecek sayımızda da devam edeceğimiz Kong-

KOMKAR açıklıyor: “Bildirinin bizimle hiç bir ilgisi yoktur”

KOMKAR adı kullanılarak bastırılan ve posta kanalıyla kamuoyuna dağıtılan, PKK adlı örgüte, ağır bir dille saldırı bulunan bildirinin bir provokasyon olduğu ortaya çıktı.

Geçtiğimiz günlerde Federal Almanya’da KOMKAR adı kullanılarak “Demokratik Kamuoyuna Tüm Türkiye ve Kürdistanlı İlerici Güçlere, Kürdistanlı Yurtseverlere Açıklama” 2 başlıklı ve 24.4.1987 tarihli bildirilerin dağıtılması üzerine bir açıklama yapan Federal Almanya Kürdistan İşçi Dernekleri Federasyonu, (KOMKAR), bu olayı alçakça bir provokasyon olarak nitelendirdi.

İki Kürt örgütünün birbirine düşürmek amacıyla hazırlanan sahte bildiriye karşı de-

BU çağın samimi mi? Hükümet bizim sahiden serbestçe ve engelsiz ülke yönetimine katılmamızı istiyor mu? Eğer bu soruların cevabı evet olsaydı, herhalde dünyanın hiç bir yerinde görülmemiş gümrük kapısında o vermek gibi anlamsız bir **"çözüm"**den daha pratik bir yol bulunurdu. Belli ki, bize bir yandan **"oy verin"** diyorlar, öbür yandan da önümüze bir sürü engel çıkartıyorlar.

VARSIN öyle olsun. Zaten biliyoruz. Özel hükümeti sınır kapısında bile olsa, seçimlere katılma hakkını gönülden, kendi rızasıyla vermedi. Eğer biz, yarım ağızla bile olsa, resmen politikaya karışmaya çağırılıyorsak, bunda şu son yirmibeş yılda yurtdışındaki işçilerin örgütlenmeleri, sorunlarını ve taleplerini dile getirmeleri için emek veren herkesin payı vardır.

ŞİMDİ yeni bir durumla karşı karşıyayız. Eskiye kıyasla çok daha büyük bir bölümümüzün fiilen politikaya karşıması, yani memleketin kaderinde söz sahibi olması için elverişli şartlar var. İkincisi, eskiye kıyasla çok daha geniş bir bölümümüzün ortak bir talep çevresinde, yasakların kalkması için birlikte hareket etmesi mümkün.

ESKİ usul çalışarak yeni görevlerin üstesinden gelinmez. Şimdi bize eskisinden daha **çok** değil, daha **başka** çalışmak düşüyor. Nasıl daha başka? Birisinin çıkıp bunu bize göstermesini beklemeyelim. Bekleyerek kaybedecek vaktimiz yok. Kendimiz düşünelim, kendimiz bulalım.

HAYIR deyin diyen Özel. Yasaklar devam etsin diyen Özel. Olumsuzuzu savunmak Özel'a düştü. Biz ise olumluyu savunuyoruz. Yasaklar kalksın diyoruz. Demokrasi olsun diyoruz. Evet deyin diyoruz. Neden üzerinde yalnızca kocaman EVET yazılı bildiriler, afişler, pullar bütün Avrupa'yı sarmasın? Zamanı geldi, diktatörlüğe karşı yüzbinlerce afiş yapıldı. Neden şimdi evet afişleri ile bütün Avrupa'da donatmayalım?

TÜRKİYE'YE kalkan otobüslerin, trenlerin, uçakların yolcularına **"evet oyu verin!"** çağrısı yapamaz mıyız? Bütün konsoloslukların önünde **"evet"** bildirileri dağıtamaz mıyız?

Türkiye Postası

Akarsı 2. sayfada

FİDEF DİBAF birleşiyor

DİBAF Genel Başkanı Osman Sakalsız ile FİDEF Genel Başkanı Hasan Özcan örgütlerini birleştirme kararı aldıklarını açıkladılar.

•Yazısı sayfa 6'da

Mahkeme kararı ile bir sınırdışı uygulaması daha durduruldu

Krefeld Yüksek Okulu öğrencisi Feyzullah Coşkun'a yedi sömestr içinde okulunu bitiremediğinden dolayı Krefeld Yabancılar Dairesi tarafından F.Almanya'nın çıkarılmasına karar verildiği bildirilmiş ve F.Almanya'nın terketmesi istenmişti. Bunun üzerine Feyzullah Coşkun mahkemeye başvurmuştu.

Krefeld Mahkemesi 25 Haziran günü Coşkun'un lehine karar verirken yabancılar dai-

resinin tutumunun yanlış olduğunu, bir yabancı öğrenciden Almanların da okulu bitiremeyeceği bir sürede okulu bitirmesini istemenin haksızlık olduğunu, yabancı öğrencilerin F.Almanya'nın çıkarılmasını istememesini, yabancılar dairesinin işçileri Bakanlık kararnameyi yanlış yorumladığını belirtti.

•Yazısı sayfa 5'de

Açılış ve kapanış oturumla-

Türkçe Batı Berlin ve Viyana'da konuşturulmadı

MHP lideri faşist Alpaslan Türkeş'in 2 Temmuz günü Berlin Türk Federasyonu ve 5 Temmuz günü Viyana Türk Kültür Derneği tarafından düzenlenen gecelerde konuşma yapacağına duyulmasının ardından Batı Berlin ve Avusturya demokrasi güçleri yoğun protesto eylemleri yaptılar. Bu eylemler sonucu Batı Berlin ve Avusturya hükümetleri tarafından Türkeş'in konuşma yapması yasaklandı. Söz konusu geceler iptal edildi.

•Yazısı sayfa 5'de

BU SAYIDA

Sovyet yenilenme politikasında yeni adımlar
Sayfa 9'da

Türkiye farklı kültürlerin keşiştiği, etkileştiği dünyanın en güzel ülkelerinden biridir
Sayfa 10'da

Kemal Türker'in gerçek katilleri serbest
Sayfa 4'de

"Doya doya şiir okumak istiyorum"
Sayfa 11'de

Para başka dostluk başka
Sayfa 9'da

sesimizi duyurma olanağı buldular. Gelecek sayımızda da devam edeceğimiz Kongre'yle ilgili izlenimler ve raporları 7. sayfamızda bulabilirsiniz.

Foto: Thomas Brenner

Önce kömür ve çelikte, şimdi de hastanelerde

•Yazısı sayfa 5'de

İki Kürt örgütünü birbirine düşürmek amacıyla hazırlanan sahte bildirilere karşı demokrat güçler uyarılı olmalıdır.

•Yazısı sayfa 3'de

Yedi hafta

SAHİDEN geniş bir kampanya sahiden geniş güçlere dayanırsa gerçekleşir. Referandum ile doğan yeni durum bir özelliği de budur: Şimdi AP'ilerin, Ecevitlerin, sosyalistlerin, komünistlerin, sosyaldemokratların, dindarların birlikte hareket etmeleri hem olanaklı, hem de zorunlu. Hepimiz tek bir kelime çevresinde birleşebiliriz, birleşmeliyiz: Evet!

REFERANDUMDA "hayır" sonucu çıkarsa, Özal'ın kendi zaferi olarak ilan edecektir. O halde Türkiye'yi Özal'ın eline teslim etmek istemeyen herkes "evet" için mücadele etmelidir.

AVRUPA'NIN büyük şehirlerinde referandum için "evet" diyenlerin de, "hayır" diyenlerin de görüşlerini serbestçe dile getirebilecekleri toplantılar, açık oturumlar düzenlenemez mi?

HER yıl olduğu gibi bu yıl da yüzbinlerce yurttaşımız çeşitli nedenlerle yazın Türkiye'ye gidemeyeceğinden sınır kapısındaki oylamaya katılamayacak. Bu yurttaşlar için 6 Eylül günü uygun yerlerde kendimiz paralel referandumlar örgütleyemeyiz miyiz? Eğer şartlar elverişli ise, bu tür girişimler için mümkün olan en geniş kapsamlı hazırlık komiteleri oluşturup çalışmalarını her görüşten yurttaşın katılmasına imkan verecek biçimde yürütmek gerekir.

REFERANDUMDA yedi hafta kaldı. İzin dönemindeyiz. İzin döneminde böyle bir çalışmayı örgütleyip yürütmek zor. Yine de şunu unutmayalım. İstese de istemese de bu yedi hafta boyunca yapacağımız çalışmalar memleketimizin meselelerine duyduğumuz ilginin bir göstergesi olacaktır. Türkiye'deki seçimlere sınır kapılarında değil, bulunduğumuz yerlerde katılmak istiyoruz. Şimdi bu hakkımızı pekiştirmek için bir fırsat doğdu. Bu fırsatı değerlendirmesini bilelim.

YEDİ hafta boyunca göçmen işçilerin sesi Türkiye'de duyulsun. Yurtiçinde demokratlarla yurtdışındaki demokratların birliği sözle değil, iş ile kanıtansın.

Türkiye Postası

SORUN CEVAP VERELİM

Pasaportun süresi iki gün geçti diye...

Soru: Pasaportumun geçerlilik süresini konsolosluktan birkaç gün geciktirmek istiyorum. Yabancılar dairesine bunu gerektir gösterip oturma hakkımı iptal edip, bana bir yıllık oturma verdi. Bu doğru mudur? Buna hakları var mı?

Selami C. - Stuttgart

Önce şunu belirteyim ki, süresi birkaç gün geçen pasaportu nedeneyle olayı bu derece büyütme yabancılara dairleri de var. Gecikme gerekçesini ilgili memura anlattığınızda, durumunuza anlayış göstermelerini beklerdik. Fakat gördüğünüz gibi anlayış gösteremeyenler de var.

Şimdi gelelim olayın hukuksal yönüne. Pasaportun geçerlilik süresinin kısa süreli gecikme ile uzatılması sonucu oturma hakkı geriye alınmaz. Yukarıda örneği verilen sorudan anladığımız kadarıyla, pasaportunuzun iki gün için geçersiz olduğu düşünüldüğü oturma hakkı geçerliliğini yitirir. Çünkü FAC yabancılar yasası, her oturma izni veya hakkını, pasaportun geçerlilik süresiyle bağlantılı olarak görür.

Bunun sonucu olarak ta, süresiz oturma iznileri ile oturma hakkı, pasaportun geçerlilik süresi bitmesiyle geçerliliğini yitirir. Bu durum önlenmesi ve benzeri olaylara neden olmamak için pasaportu sürelerini konsolosluklardan geciktirmeye uğratmadan uzatmak gerekir.

Pasaportun geçerlilik süresinin uzatılmasını geciktirmesi için 1-2 gün gibi bir süreyle oturma hakkı iptal edilemez. Baden-Württemberg eyaleti İdari Mahkemesi'nin 12.87 tarih ve 13 S 2893/85 sayılı kararına karşılık, mahkemeye IG Metall Sendikası'nın yardımıyla başvuran Türkiye'li bir işçinin pasaportunu iki gün geciktirmek ile uzatılmasını oturma hakkı almasına engel olmayacağı kararı verilmiştir.

OKUYUCU SÖZÜSÜ

Hagenau ve çevresinde bedel girişimi

Hagenau ve çevresindeki bedelci arkadaşlar arasında açmış olduğumuz imza kampanyasının büyük ilgi gördük. 8 Haziran 1987 tarihinde Hagenau'da Türkiye'li işçiler Derneği'nde bir toplantı düzenledik. Toplantıda önce divan seçerek bir komite oluşturduk. Arkadaşların birçok söz aralar bedel konusunu üzerinde bazı konuşmalar yapıldı. Arkadaşların bir şöyle konuştu:

"1976 yılından beri Fransa'da işçi ailesi olarak yaşıyorum, şimdiye kadar dahil 50 bin frank bir arada görmüşüydük. Sayın milletvekilleri ve bakan beyler bizlerin nasıl ve ne şartlar altında para kazandığımızı düşünceceklerken, kazandıkları paraları ne yapıyorlar nerelele harıyorlar, nasıl ellerinden alabiliyor diye düşünmekten başka bir işleri yoktur. Bakın beyin bir tanesinden de almış olduğumuz yanıt, genelçerimiz ayda iki sefer diskoya gideceklerine bir sefer git-

sefer diskoya giderser biz üç sefer Kuşadası'na tatile gideriz. O bakan bey gelsin 50 bin frank nasıl kazanılır görsün. Emek karşılığı kimse göz dikmesin."

Bizlerin ülkemize göndermiş olduğumuz dilekçelerimizden birinin özetini burada da yazalım. Bizler işçilerimizden birinin özetini burada da yazalım. Bizler işçilerimizden birinin özetini burada da yazalım.

"Bizler işçilerimizden birinin özetini burada da yazalım. Bizler işçilerimizden birinin özetini burada da yazalım. Bizler işçilerimizden birinin özetini burada da yazalım."

"Bizler işçilerimizden birinin özetini burada da yazalım. Bizler işçilerimizden birinin özetini burada da yazalım. Bizler işçilerimizden birinin özetini burada da yazalım."

göndereceğiz, nasıl konuklayacağız, hangi dansözün vücudunu göstereceğiz diye.

Değerli arkadaşlar, bizi kasıca 50 bin francın ödenmesinin mümkün olmadığına karar vererek, toplanan arkadaşlarla Strasbourg Türk Konsolosluğu'na oturma hakkı talep ettik. Mücadelemizi birliğin olarak sürdürecek, amacımıza ulaşacağımıza hiç şüphelenmiyoruz. Tüm bedelci arkadaşlarımızı böylelikle kampanyaya davet ediyoruz. Saygılarımla, Bu haksızlık son bulmalı bedel 15 bin olmalı.

M.K./Hagenau

Sızlanmak yetmiyor

Ağaç İleri Sendikası (GİHK) nın istemiyeli, işçilerimiz 13-18 Haziran günlerinde bir dizi sendikal toplantı yapılıyor. Toplantıların yüzün üzerinde sendikali veya sendikası işçi kalıyor. Toplantıların son gündüz maddesi değişik konulara ayni olarak veriliyor.

Soner GÜRLER

OKUYUCU ŞİİRLERİ

Demir parmaklıklar arkası

Çarım benim
Yanımlara göyeyim seni
Yukusuz hasta
Hattıca bir demir kapı ardında
Doğacak çocuklarımız
Senin kaybettığın günlere
Sattırdırdı seni pek üzülme
Sanma zebanileri altı olacağını
Sanma hain istesine geçer

Eğdirtme çocuğuma
Sokakları bir emekçi çocuğuna
Yürüdin
Bir emekçi kıyım diyen gürur
duysun
Verme ona bir umutsuzluk
Duymanın ufak korku
O demir kapılar kırılında
geleceğim
Çarım benim
Yanımlara göyeyim seni

Seni tanımın
Damarın sevgilim damarın
Bir tutarsa eğer
Eğik bir baş göremeyecekler

Nazım'a hitap

Çarım benim
Gözünüzü pek üzülme
Hattırdırdı musun Fakülte
onünde
Sana ilk bakan gözüm
Hâlâ yerinde bunca işkence
Görmesen ne çıkar o gözleri
Görmesen ne çıkar bir
gördünya
Sen
Uykuyu bulabilirsen aç
gözlerinde
Ben yine geleceğim
On kez geleceğim
Başını eğme öne

Sen gittin gödeli
arazından Nazım
çok şeyler söylendi
senin yokluğunda
sana dair
ama yine sen
yalnız bırakmadın
türkülerini bizi
kavgaşın, sevginin
tam ortasında
bizlerle beraber bugün
barın kalesi Moskova'da
dostların arasında
güneşin sofrasından
Nazım

Ali Vurgun

Görün siz de

Hiç sordunuz mu kendinize
Ne demek
Tek başına olmak
unutmak
Ya da zindan karanlığında
Ya da
Memleketin uçra bir köşesinde
İnsanların sevgisinden uzak
Dünyadan habersiz
Bir başına
Yapayalnız
Kalmak
Direnmek
İçindeki kavga ateşini
Söndürmeden korumak
Gülümsemek
Gelecekteki, güzel günlere
Bilmiyoruz
Yapayalnız
Görün
Siz de

Sevdalı Mayıs

Sevdiğim bana selam
göndermiş.
Mayıs selamları
Hüzün kokulu
Gül kokulu
Gül yine sevgilim
Gül gibi
Başka mayıslara da gülebilmek
için,
Dert atılsın kendine yalnızlığı
Unutma!
Sevdayla doldukça gönül,
Daha nice mayıslar geçer
gülmün.
Dostlarla elele omuz omuza
Sevdayla gülmün!

C.P./Beinheim

İşveç'ten bir okur

Rady Fische ile toplantı

7 Haziran günü Ludwigshafen
Halkevi'nin davetiyle Sovyet
yazar Rady Fische ve Mainz
Gutenbergen üniversitesi doçentlerinden
Dr. Hartwig Scheinhard
Halkevi'ne geldi. Ünlü şair ve
baş şavacı Prof. Nazım Hikmet
in uzun yıllar mesai arkadaşları olan
yazar Rady Fische şimdiye kadar
12 kitap yazdığı ve bunlardan

vapladı.
Toplantıya katılanların çoğunluğunu bayantlar ve gençlerden
oluştunu dikkati çekti. Büyük bir
olgunluk içinde geçen bu bilgilendirme toplantısının sonunda,
dernekte kalanlar toplantının öz
bir değerlendirilmesini şartlar.
Türk Dairesi teşkilatı tarafından
desteklenen Ludwigshafen

OKUYUCULARIMIZA DUYURU!..

Gazetesini almayan okurlarımızın telefonla ya da bir kartla müracaatını önemle rica ederiz.

Tel: 0203-340395

Türkiye Postası

Abone Fişi

Adı-Soyadı
Adresi6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐

Ülkesi

Tarih

Abone ücretini Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00. Sparkasse Dülzburg-Kaiserslautern hesabına ya da abonelik fişini birlikte havale makbuzunu Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Dülzburg 1 adresine postayla.

Bu abonelik siparişi, 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak başvuru iptal edilebilir.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak bayrakurak iletilebilir.

Tarih imza

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim vekaletnamesi)

Ich ermächtige Sie hiermit, mir derufflich die TÜRKİYE POSTASI Abonnementgebühren von meinem Konto einzuziehen.
(Sizlere bu imzama ile her an beni alabilmek üzere TÜRKİYE POSTASI'nın abone ücretini kontodan çekme hakkını veriyorum.)

Beginn ab: (Başlangıç tarihi) Abbuchungsmodus: (Kontodan çekme yöntemi)

Name, Vorname: (Soyadı, Adı) -jährlich -yillik

Strasse, PLZ, Ort (Adres) -halbjährlich -6 aylık

Mein Bank/Postcheckkonto bei: (Bankamim/postahanenin adı) in: (Bankanın/postahanenin adı)

Konto Nr.: (Hesap numarası) Bankleitzahl: (Banka numarası)

Datum: (Tarih) Unterschrift: (imza)

Abone bedeli

F.Alm. Belçika Danim. Fransa İngiltere Hollanda İsveç

6 aylık 30 DM 600 BF 120 Km 90,- FF 9,- £ 35 G 95 Kr

1 yıllık 60 DM 1200 BF 240 Km 180,- FF 18,- £ 70 G 190 Kr

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 Verantwortlicher Redakteur: A. Söylemezoğlu Anschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel.: (0203) 340397 Herstellung: Inform edia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Druck: Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1, 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Koşulları: Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (112 sayı) 30 DM, 1 yıllık (224 sayı) 60 DM. Tesisleri: Fransa-Paris Tel: 1-42597402 İsveçer Tel: 21-335691 Kopenhag Tel: 01-707506 İsveç-Stockholm Tel: 08-740194

Hollanda-Den Haag Tel: 070-890 336 İngiltere-Londra Tel: 01-8816514 Danimarka-Kopenhag Tel: 01-707506 İsveç-Stockholm Tel: 08-740194

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 Verantwortlicher Redakteur: A. Söylemezoğlu Anschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel.: (0203) 340397 Herstellung: Inform edia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Druck: Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1, 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Koşulları: Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (112 sayı) 30 DM, 1 yıllık (224 sayı) 60 DM. Tesisleri: Fransa-Paris Tel: 1-42597402 İsveçer Tel: 21-335691 Kopenhag Tel: 01-707506 İsveç-Stockholm Tel: 08-740194

Hollanda-Den Haag Tel: 070-890 336 İngiltere-Londra Tel: 01-8816514 Danimarka-Kopenhag Tel: 01-707506 İsveç-Stockholm Tel: 08-740194

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 Verantwortlicher Redakteur: A. Söylemezoğlu Anschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel.: (0203) 340397 Herstellung: Inform edia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Druck: Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1, 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Koşulları: Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (112 sayı) 30 DM, 1 yıllık (224 sayı) 60 DM. Tesisleri: Fransa-Paris Tel: 1-42597402 İsveçer Tel: 21-335691 Kopenhag Tel: 01-707506 İsveç-Stockholm Tel: 08-740194

Hollanda-Den Haag Tel: 070-890 336 İngiltere-Londra Tel: 01-8816514 Danimarka-Kopenhag Tel: 01-707506 İsveç-Stockholm Tel: 08-740194

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 Verantwortlicher Redakteur: A. Söylemezoğlu Anschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel.: (0203) 340397 Herstellung: Inform edia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Druck: Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1, 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Koşulları: Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (112 sayı) 30 DM, 1 yıllık (224 sayı) 60 DM. Tesisleri: Fransa-Paris Tel: 1-42597402 İsveçer Tel: 21-335691 Kopenhag Tel: 01-707506 İsveç-Stockholm Tel: 08-740194

Hollanda-Den Haag Tel: 070-890 336 İngiltere-Londra Tel: 01-8816514 Danimarka-Kopenhag Tel: 01-707506 İsveç-Stockholm Tel: 08-740194

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 Verantwortlicher Redakteur: A. Söylemezoğlu Anschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel.: (0203) 340397 Herstellung: Inform edia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Druck: Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1, 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Koşulları: Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (112 sayı) 30 DM, 1 yıllık (224 sayı) 60 DM. Tesisleri: Fransa-Paris Tel: 1-42597402 İsveçer Tel: 21-335691 Kopenhag Tel: 01-707506 İsveç-Stockholm Tel: 08-740194

Hollanda-Den Haag Tel: 070-890 336 İngiltere-Londra Tel: 01-8816514 Danimarka-Kopenhag Tel: 01-707506 İsveç-Stockholm Tel: 08-740194

Türk yemekleri

Geçtiğimiz günlerde arkadaşlar bir konu üzerinde tartıştı. Konu Türk yemekleriydi. Ben ailem ve çevremde gördüklerimde gördüklerinden yola çıkarak Türk yemeklerinin hepsinin aynı olduğunu, fazla değişiklik olmadığını savundum. Her çeşit sebze zeytinyağ ve soğanla kavrulup pisirilir. Arkadaşlar bana bunun böyle olmadığını, aslında Türk sofrasının çok zengin olduğunu anlatmaya çalıştılar.

Buradan yola çıkarak aklıma şöyle bir şey geldi: Acaba gazetemiz Türkiye Postası gazetesinin bir köşesinde yemek tarifleri basamaz mı? Bu demek değildir ki şimdi bütün Türkiye Postası yazı kurulu üzeleri yemek tarifleri arasın. Gazetede okuyucuların yemek tarifleri göndersin diye bir duyuru yazılabilir.

F. Akçaçoğlu/Mühim

Haziran günlerinde bir düzi sendikalar toplandı. Toplantıların yüzün üzerinde sendikali veya sendikası işçi katıldı. Toplantıların son gündem maddesi değişik konulara ayrıldı. Burada yerel düzeyde seçme ve seçilme hakkı ve buradan doğru Türkiye'de yapılacak olan genel seçimlerde oy hakkı konuları ele alındı. İnsanlarımızın bu konuları dikkatle dinledikleri, bu konularla yerleri ön bilgisi sahip olmadıkları ortaya çıktı. Kendilerine konu hakkında bilgi verilince yoğun bir tartışma başladı. İnsanlarımızın so istemleri oy birliğiyle sahiplendi. Her şeyler yapılmışın istiyorlar...

Gidilen ve toplantı yapılan yerleşim bölgelerinde göçmen işçi derneklerinin olmadığı, bazı yerleşim camii bulunduğunu, camilerin ise bu konuda hiç bir şey yapmadıkları, bu yerleşim bölgelerinde insanların çaresizlik içinde oldukları görüldü...

Toplantı yapılan yerleşim bölgeleri:

- Frankfurt-Gießen arasındaki NIDDA şehri,
- DDR sınırına yakın BAD HERSFELD şehri,
- Hanau-Fulda arasındaki STEINAU şehri,
- DDR'in Eisenach şehrine yakın bir yerdeki SONTRA yerleşim bölgesi,
- Koblenz ile Bonn arasında kalan MITTENHAAR-BICKEN yerleşim bölgesi,
- Karlsruhe'ye yakın GERMERSHEIM şehri.

Toplantıya katılanların arasında demokrat düşünceli, dindar,

soğaldır. Dindar bir yurttaş söz alarak "İslam dinine göre, bir müslüman bir yerde bir hak-sızlık görür de ses çıkarmazsa, o iyi bir müslüman değildir," dedi. Sözüne devamla "Hükümetler şimdiye kadar bize bu hakkı tanımamışlar. Bu bir hak-sızlıktır," diye devam etti. Söz alan ve bugünkü rejimin destekleyicisi bir arkadaş da "Acaba hükümetler bizden buradan doğru Türkiye'ye oy kullanmayı neden esiriyorlar?" diye sordu. Başka bir arkadaş ise söz alarak "Buradan doğru oy kullanmak bir vatandaşlık görevidir. Bu görevimizi şimdiye kadar yerine getirmedik. Geç kaldık ama, zarrın neresinden dönersek kâdırır," dedi. Başka bir dindar arkadaşımız ise söz alarak "Vatandaşlık görevi sadece mecliste bol bol döviz göndermekle yerine getirilmez. Buradan doğru oy kullanmak, en tabii hakkımız olmalıdır. Gelmiş geçmiş hükümetler bizleri inenge benzettiler. Durmadan bizleri sağdılar. Devamlı süt sağmak isteyenlerin, inenge ot vemeleri de gerekir. Yoksa süt kesilir," diye konuştu ve alkışlandı.

Göçmen işçi örgütleri ve dini kuruluşlar bu konuda diyalogu geliştirmelidir. Sendikali sahada çalışan arkadaşlarımız işçilere yol göstermeyi yoğunlaştırmalıdır. Başlatılan kampanyalar ön koşulsuz desteklenmelidir. Zamanı durmadan akıyor. Zamanı yurdısındaki gurbetçi ve çileli arkadaşlarımız yarınna iyi derlendirmeleri görevi önlerinde duruyor. Sadece sızlanmak yetmiyor, sadece sorunları göstermek, derde derman olmuyor. Kollar sıvanmalı ve harekete geçilmeli.

Ludwigshafen'den bir okuyucu

oğlunluk iptaline geçen bu bildirgenin toplantısının sonunda, dernekte kalanlar toplantının öz bir değerlendirmesini yaptılar. Türk Danış teşkilatı tarafından desteklenen Ludwigshafen Halkevi, bundan sonra da çalışmalarını daha da yoğunlaştıracaktır.

Ludwigshafen'den bir okuyucu

En yeni kitaplar En uygun fiyata!

Yayinevimiz hizmet zincirine yeni bir halka ekledi. Türkiye'de çıkan tüm kitapları, en ucuzda bizim temin edebilirsiniz. Çeşitlerimiz hakkında daha ayrıntılı bilgi isteyenlere, 80 Pf'lık pul karşılığında katalog gönderilir. Kitap bedelleri banka hesabımıza yatırılıp makbuzun bir kopyası bize iletildiğinde kitaplar size gönderilir. Ödemeli olarak isteyenlere kitap gönderilir. Posta giderleri alıcıya aittir.

HAZİRAN AYINDA ENÇOK SATILAN KİTAPLAR

Emret Komutanım	M. Ali Birand	16,-
İdam Gecesi Anıları	Halit Çelenk	10,-
Müebbet Türküsü	Nezhat Çelik	5,-
10. Yılında 1 Mayıs Katliamı	Nail Gürelli	12,-
Rabita	Uğur Mumcu	17,-
Gizli Örgüt Nasıl Kurulur?	Hasan Uysal	6,-
Edebiyat Bilimi (2 Cilt)	Gennadiy	20,-
Semdinli Raporajı	Muzaffer Erdost	11,-
Pir Sultan	Asım Bezirci	12,-
N. Hikmet Sanat ve Edebiyat Üstüne	Aziz Çalıklar	8,-
Tarihi Yaşarken Yakalamak	Hasan Cernel	14,-
Roman Gibi	Sabiha Sertel	14,-
Salkım Salkım Asılacak Adamlar	Aziz Nesin	5,-
Bir Savcının Anıları	N. Kemal Behramoğlu	7,-
Maçlını İz İçin Ev	Aziz Nesin	6,-
Kardelen	Öner Yağcı	6,-

Grup Çağın, Ezginin Günlüğü, Ahmet Kaya, Ruhi Su (tüm kasetleri), Banu, Zülfü Livanlı, Maria Faranturi, Theodorakis, Çağdaş Türkü, Selda, Sadık Gürbüz, Gulhan, Fikret Kızılok, Ferhat Tunç, Can Yücel, Oktay Rıfat, Arif Damar'dan kaset çeşitleri. Her kaset 10,- DM.

İsteme: Informedia GmbH, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1.

Ludwigshafen'den bir okuyucu

Cesaret lazım

AHİ SÖYLEMEZÖĞÜ

Türk milletinin özellikleri hakkında bir çok şey söylenmiştir. Yerli, yabancı, bu konuda fikir yürüten herkesin kabul ettiği özelliklerden biri Türk milletinin cesaretidir. Atalarımızdan miras kalan bu özelliğe bugün ihtiyacımız var.

Yalnız cesarete değil, soğukkanlılığa da ihtiyacımız var. Doğu İslamı sürüp giden olayları değerlendirdikçe bütün haberlerin sünsürden geçtiğini unutmamak lazım. Gazeteler, radyo ve televizyon kamuoyuna bilgi vermek için değil, kamuoyunu iktidarı amaçlarına uygun biçimde yönlendirmek için kullanılıyor.

Yine de hem basında çıkan yazılar, hem de Turgut Özal'ın kendi sözleri Kürt meselesi ile ilgili resmi politikamızın iflas ettiğini kanıtlıyor. Olup bitenlere biraz dikkatlice bakıldı mı bu gerçek görülebilir. Daha bir kaç hafta önce **"eşkiya son demlerini yaşıyor"** diyen Turgut Özal şimdi **"süre uzun olabilir"** diyerek yanıldığını, dolaylı bir biçimde de olsa, kabul ediyor.

Bu cıkmaz karışısında iki ayrı tavır beliriyor. Hükümet çevresi Kürtlere yapılan baskıları daha da arttırmak eğiliminde. 11.7.87 tarihli Hürriyet şöyle yazıyor: **"Konu halen devletin en üst düzeyindeki istihbarat ve güvenlik birimlerinde derinleşme inceleniyor. Olayların ulaştığı bu aşamada, artık daha sert önlemlerin alınması görüşü ağırlık kazanmaya başladı."** Hürriyet'in "bu üst düzey kaynak" diye bahsettiği bir resmi görevli üzerinden durulan notkaldırın bir olarak şunu söylemiş: **"Eşkiya karşı daha sert davranılması. Göz kırpmadan insan öldüren bu kişiler yakalamak ve hapse atmak yerine, tıpkı sokaklarda olduğu gibi görüldüğü yerlerde vurulmalı."** Açıkça söylenen bu olduğuna göre, söylenmeden nelerin yapılacağını tahmin etmek o kadar zor olmasa gerek.

Daha farklı bir tavır kimi köşe yazarlarının yorumlarında dile geliyor. Bu yazarlar dikkatli bir biçimde de olsa, Güneydoğu olaylarını aslında bir polisiye olay olmadığını, işin temelinde Kürt meselesinin yatdığı ve bu meseleden de askeri ve polisiye önlemlerle değil, siyasi önlemlerle çözülebileceğini ifade ediyorlar.

Cesaret lazım dedik. Silahı kapı dövüşmek için değil, Cumhuriyetin kuruluşunda bu yana inkar edilen gerçekleri açıkça söylemek, ülkeyi sokulduğumuz kışmazdan kurtarmak için cesaret lazım. Karşı karşı olduğumuz olaylar eşkiya meselesi değildir, işin özü Kürt meselesidir. Kürt halkının varlığı kabul edilmeden, Kürt halkıyla her bakımdan eşit haklara sahip olacağı şartlar sağlanmadan bu sorun çözülemez.

Ne yazık ki ülkemizde bu basit gerçeği dile getirmek bile bir cesaret işi. Fakat bu cesareti göstermek artık her Türk yurtseveri için ulusal bir görev oldu.

Mümtaz Soysal,
Milliyet 14 Temmuz

...Yürümeyecek olan bir başka çaba, halkın anadilini yok sayma, hatle yasaklama çabasıdır. Türkiye okuma-yazmanın özellikle kadınlara doğru düştüğü öğretilmediği, Türkiye televizyon ve radyoyunun doğru düştüğü seyredilip dinlenmediği topraklarda halkı bir de kendi anadilinden uzak tutmaya kalkışmak, onu büsbütün iletişimsiz bırakmak değil midir?

Türkiye, büyük olanaklarla desteklenen yoğun bir eğitim-cabasıyla Türkiye bilgisini yaygınlaştırdıktan sonra, anadilini kullanılıp kullanılmamasını bir sorun olmaktan çıkarmak ödeviyle karşı karşıyadır. Gerçekten de, bugünün dünyasında, böyle doğal bir kültürel hakkın artık bir sorun olarak gözükmemesi gerekir.

Önemli olan, zaten ırk olarak birbirinden ayırmadığımız bu toprağın insanlarını ulus bilinci içinde bir arada tutabilmektir. Bu ise, yasaklarla değil, yasakların tam tersine, ulus olarak birbirimize tanıdığımız özgürlüklerle olur.

Osman Ferit
Günaydin 14.7.1987

...Turgut beyden öğreniyoruz: "Bölgede 3496 terörist varmış... Bunların 2338'i yataklık yapılmış. 1158 PKK militanının 177'si ölü, 1793'ü sağ olarak ele geçirilmiş..."

Mubarek, sanki sokağa çıkma yasağında, teröristlerin nüfus sayımını yapmış!

"Şimdiye kadar 177 eşkiya öldürülmüş. Bizden de 300'ü silvil

Kürt sorunu ile ilgili ne dediler

vatandaş olmak üzere 644 kişi öldü!"

Turgut bey akıl almaz bir genişlikle "Bu öldükçe iyi bir oran" diyor...

Hey Allahım!.. 644 kişi öldü, bu iyi oranmış!

Sen bir de evlatlarını, analarını, babalarını, bacılarını kaybedenlere sor, bu oran iyi mi değil mi?

Vercekleri cevabı yamazla terbiyemiz izin vermez!

Örsan Öymen
12 Temmuz 1987 Milliyet

Başbakan Pınarcık'a gidiyor... PKK teröristlerine sesleniyor: "Teslim olun, oysa hepinizin sonu küçükdür!"

Semra Hanım'ın papatya, karşı kalan Pınarcık'la belbele lo-lipop şekeri dağıtdırsunlar, "iki buçuk eşkiya" nedense teslim olmuyor... Aksine, birkaç saat sonra aynı yörede bir başka katliam... Otuzun üstünde ölü... Çoğunluk gene muhtarla korucunun çocuğu, çocuk... Arından Başbakan ekranlarımızda: "Bölgede 3496 terörist varmış, bunların 2338'i yataklık yapılmış... 1158 PKK militanından 177'si "ölü" olarak 1793'ü de "sağ olarak" ele geçirilmiş... Katanların şu kadar silahlıymış, bu kadar silahlıymış..."

Yani? Öldürülenlerle yakalanırlar bir kefe, sağ kalanlar da öteki kefe, dağıtılırsa, "işin çoğu bitmiş, azı kalmış sayılır" gibisinden bir hava... İyi güzel de önce sorular:

— Neden 3496 terörist de, örneğin üç bin beş yüz dolayında değil...

Ya da:

— 2338 yataklık yapan nasıl

saptanmış? Acaba Sayın Başbakan bölgede sokağa çıkma yasası ilan ettirip nüfus sayımı mı yaptırdı? Yoksa yörede seçmen kütüklerinin yanı sıra bir de "PKK militanı kütüğü" mü var? Köy odalarında filan asılı duran?

Hadi, çatışmalarda öldürülenlerle, sağ olarak ele geçen ve tutuklanırlar istatistikleri anladık. Ama mevcut militan sayısını 1158, yataklık edenlerin de 2338 aded oluşu nasıl saptanabiliyor?

Bu kişiler her sabah ictima yapıp da birliklerindeki mevcut hakkında güvenlik örgütlerimize tekmi mi veriyorlar? Diyelim ki, rakamlar sağlıklardır... Güvenlik güçlerimiz, konuyu bu kadar ayrıntıyla kadar iyi bilmedikleridir...

O zaman akla şu soru geliyor: — Teröristin silahlısından silahsızına kadar, yataklılarından kurtuluşuna varıncaya kadar envanter çıkarmayı başaranlar, neden bu katliam zincirinin önünü alamıyorlar? ...

İhan Selçuk
Cumhuriyet Gazetesi Yazarı

...Başbakan Özal binlerce koruma görevlisiyle Güneydoğu'ya gitti. "Eşkiya teslim ol çağrısı" yaptı. Bunun üzerine Yuval ve Peçenek'te katliam yürürlüğe kondu; 9 Temmuz gecesi televizyonda Başbakanın açıklamaları yayımlandı; 10 Temmuz'da çıkan gazeteler haber ve yorumlarla doluydu; ama sanki ortada bir zabıta ve emniyet sorunu vardı.

Yetkili ya da yetkisiz herkes "Kürt" sözcüğünü ağızlarına almamakta birleşmişlerdi. Neden?

Güneydoğu sorununun püf noktasına parmak basmadan, özünü "Telifaz" etmeden mi yazıp konuşmayı sürdürüyoruz?

Enine boyuna tartışılmayan bir sorun çözülebilir mi?

Türkiye'de yazılı olmayan kimi yasalar vardır ki yıllar yılı geçerli kalmıştır. Bu ülkede uzun bir süre ABD ile NATO tartışılmadı. ABD'yi ya da NATO'yu eleştirerek "Vatan ihaneti" sayıldı; ama bugün Cumhurbaşkanı Evren ne diyor:

"NATO ile ilişkilerimizi gözden geçirebiliriz."

Hayatta en kötü şey gerçek korkusudur. Gerçeklerden korkanlar, devlet yasasında hiçbir sorunu çözemeler.

...

Özel teşkilatlar Kürt sorunu konuşabiliyor, devlet görevlileri, yetkililer, politikacılar, kapalı kapılardan dışarıya çıkarılmıyor. Dünya basını ve televizyonları Türkiye'nin Güneydoğu sorunu ile Ortadoğu'da Kürt girişimleri arasındaki bağlantıları sorguluyor. Biz ise olaya zabta sorunu gibi bakmaktadırlar. Evet cinayetler, katliamlar, kan döküldüktür, ama ardında ne var?

Nedenler tartışılmadan, kurulamadan, konuşmadan kan döküldüğü nasıl durdurulacak? Sakin elbirliğiyle bu katillerin ekmeğine yağ sürmüştü olmayalım?

Akılla, mantıkla serinkanlılıkla değil, heyecanla, tepkiyle öfkeli yürütülmeye çalışılan yurtseverlik, insanlık dışı sürükleyebilir. 12 Eylül'den Güneydoğu'daki sıkıyönetim politikalarını ne kadar ters ve başarısız olduğu şimdi ortaya çıkmıyor mu?

Demokratik kuruluş ve kişilerin, yurtsever insanlarımızın bilmesinin istisna ki sözde bir bildirinin örgütüldü KOMKAR'la hiçbir ilişki yoktur ve bu alaka bir provokasyondur. Tüm demokratik örgütler ve kuruluşlar, yurtsever insanlar ve benzeri provakatif bildiriler ve olaylara karşı duyulmalı olmaları çağırıyor. Yurtsever ve demokratik güçlerin duyurulduğu bu tür alaka provokasyonları boş çıkaracaktır."

Örgütüldü yakından bitenler, yayınlarmız bildirilerimizi okuyunlar hemen farkedeceklerdir gibi söz konusu bildiride kullanılan dil bize ait değildir. Örneğin bizim PKK hakkında sosyal seven belirlemeleri yoktur. Oysa bildirinin bir yerinde "PKK sosyal sevenlik yapar" diye başlayan bir bölüm vardır. Ayrıca bu bölümde AKP'nün özel yaşamıyla ilgili, hiç bir şey söylenmediği ve bunu kendimize yakıştırmayız da. Oysa bu konuda burjuva basınında değişik zamanlarda sansonyon haberler çıktı. Bu bile bildiriyi kaleme alanların kimliği konusunda bazı ipuçları vermektedir.

Mart 1987'den bu yana yaşanan olaylar kamuoyuna bilinmemekte. PKK'nın KOMKAR'la öteki örgütlerle yemelik saldırıları, yurtsever ve devrimci insanları kurşunlamaları 'at izinin izine katırdığı' bir ortamın doğmasına yol açmıştır. Bu ortam tam da sömürgeci faşist rejimin istediği Anti-Terör-Teriminin kolayca çalışabileceği bir ortamdır.

Demokratik kuruluş ve kişilerin, yurtsever insanlarımızın bilmesinin istisna ki sözde bir bildirinin örgütüldü KOMKAR'la hiçbir ilişki yoktur ve bu alaka bir provokasyondur. Tüm demokratik örgütler ve kuruluşlar, yurtsever insanlar ve benzeri provakatif bildiriler ve olaylara karşı duyulmalı olmaları çağırıyor. Yurtsever ve demokratik güçlerin duyurulduğu bu tür alaka provokasyonları boş çıkaracaktır."

Büyük işçi önderinin öldürülmesinin 7. yılında Kemal Türkler'in gerçek katilleri serbest

Büyük işçi önderi Kemal Türkler 22 Temmuz 1980'de grevdeki işçilerle görüşmeye giderken evinin önünde faşist kursunlara hedef oldu. Eşinin kucığında hastaneye giderken canı veren **Kemal Türkler**'in ölüm haberi duyulduğunda yurdun dört bir yanında dalgıç dalgıç işçiler tezgaht başında işi bırakarak. Cenazenin kaldırıldığı 25 Temmuz dek süren genel grevin yanı sıra cinayet yüzünden ve yurtdışında çok sayıda değişik görüşten kişi ve kuruluşun sert tepkisiyle karşılaştı. Yüzbinlerce işçi, memur, aydın, genç, kadın vb. DİSK Genel Merkezi'nde kurulan katil-fakalın önünde saygı duruşunda bulunmak için Merte'ye akı. 25 Temmuz yapılan cenaze törenine ise 1 milyonu aşkın insan katıldı.

Kemal Türkler'in öldürülmesiyle ilgili dava 1981'de MHP davasıyla başladı. Dava MHP davası içinde görüldürken Alpaslan Türkler çete reisi, Yılmaz Durak cinayet emrini veren kişi ve Abdussamed Karakuş, Aydın Eryılmaz, İsmet Koşak cinayete katılan kişiler olarak yargılandılar. Alpaslan Türkler'in öldürülmesi sırasında emniyet sahli olmadı ve işbirlikçi olduğu iddia edildi. 1970'lerden sonra yükselen işçiler, devrimci hareketle katılan insanlara gördüğü venilmek, yarılmamak isteniyordu. Öte yandan yarılmamak terortundan sözümüne kurultul işin ortaya çıkacak olan askeri darbeyin planları yapıyordu. Geçen 7 yılda anıv ve terörün önemiğin işçiler devlet terörünün egemen kıldılar. Kemal Türkler gibi terörün hedefe olan nice ilerlerinin, devrimcinin faşist katilleri askeri mahkemelerde serbest bırakıldı, yurtdışına kaçtılar. Bu günümüzde, kimileri de yeniden siyasete atıldılar, devlet kademelerine getirildiler.

kalkılar ve korku bir ügultu çikarmaya başladılar. Bu ügultuya ve bağırıp çağırma salondaki dinleyiciler de katılıyorlardı. Beni tehdit ediyorlar ve mahkeme heyetine, 'susturun şu adamı, artık tahammülümüz kalmadı' diye bağırıyorlardı. Salonda yalnızdım ve güvenliğin gücüne olaya müdahale etmiyorlardı. Kulaklarını ellerimle tikayarak mikrofonun önünde olanca sesimle bağırarak soruları bildirirdim. Dişarıya çıktığımda bu kez Türkiye'nin ve diğer sanıkların akrabaları üzerine hücum ettiler. Oalar da 'öldürülmüş seni' diye bağırıyorlardı. Türkiye için deniz elbise fabrika işareti yaparken henli tehdit ediyordu.' (Alintiler dergisi sayı 7).

Türkiye'de 12 Eylül öncesi tirmandırlan faşist terörle Kemal Türkler çok kişi sayda aydın, öğrenci, sendikacı, politikacı, gazeteci, işçi vd. hedef oldu. Diğer leci ve devrimcilerin öldürülmesi-nin amacı da kişisel değildi. Toplumcu temsil yeteneği olan kişiler özellikle tek tek seçiliyor, toplumun değişik kesimlerinden ilerici demokrat insanlar hunharca yok ediliyor. 1970'lerden sonra yükselen işçiler, devrimci hareketle katılan insanlara gördüğü venilmek, yarılmamak isteniyordu. Öte yandan yarılmamak terortundan sözümüne kurultul işin ortaya çıkacak olan askeri darbeyin planları yapıyordu. Geçen 7 yılda anıv ve terörün önemiğin işçiler devlet terörünün egemen kıldılar. Kemal Türkler gibi terörün hedefe olan nice ilerlerinin, devrimcinin faşist katilleri askeri mahkemelerde serbest bırakıldı, yurtdışına kaçtılar. Bu günümüzde, kimileri de yeniden siyasete atıldılar, devlet kademelerine getirildiler.

12 Eylül sonrası ilk lokavt
Çok ağır çalışma koşullarının hüküm sürdüğü deri işkolunda Deri-İş Sendikası Deri Sanayi İşverenleri Sendikası arasında süren toplu sözleşme görüşmeleri uymazlıkta sonuçlanınca 3500 işçiyi kapsayan grev kararı alındı. Kademeli olarak grevleri başlatma kararını alan Deri-İş Sendikası İstanbul-Kazlıçeşme'de 33 işyende 1500 işçi ile greve çıktı. Ardından Deri Sanayi İşverenleri Sendikası 117 işyende 3200 işçiyi kapsayan lokavt kararıyla 12 Eylül sonrası ilk lokavt uygulamasını başlatı.

Şimdi greve hazırlanan, grevde olan işçilerle dayanışma zamanıdır

Türkiye'yi grev dalgası sardı

12 Eylül sonrası dönemde sendikal haklara yönelik baskıların artışı, toplu sözleşme ve grev hakkının budanması için uygulanan politikaya 1986'dan başlayarak işçilerle yanıt vermemeye başladılar. 93 gün süren ve hükümetin işverenlerin oyunlarını bozarak haklarını alan NETAS işçilerinin, Derby, Dora, Kılıçoğlu işçilerinin grevlerinden sonra Petrol-İş Sendikası da 63 işyende başlayan grevleri 3-4 ay sürdü, bunlardan 61 işyende yüzde 64,4 ücret artışı ve önemli sosyal haklar alınarak grevler sonucu, Polimim Polimer (60 işçi) ve Doğu İlaç Sanayi (140 işçi) işyerlerinde grevler devam ediyor.

12 Eylül sonrası ilk lokavt
Çok ağır çalışma koşullarının hüküm sürdüğü deri işkolunda Deri-İş Sendikası Deri Sanayi İşverenleri Sendikası arasında süren toplu sözleşme görüşmeleri uymazlıkta sonuçlanınca 3500 işçiyi kapsayan grev kararı alındı. Kademeli olarak grevleri başlatma kararını alan Deri-İş Sendikası İstanbul-Kazlıçeşme'de 33 işyende 1500 işçi ile greve çıktı. Ardından Deri Sanayi İşverenleri Sendikası 117 işyende 3200 işçiyi kapsayan lokavt kararıyla 12 Eylül sonrası ilk lokavt uygulamasını başlatı.

latı. Kazlıçeşme'de lokavt kararını ile işveren sendikası TUHİS arasında 19 aydır süren toplu sözleşme görüşmeleri uymazlıkta sonuçlanınca sendika 49 bin demiryolu işçisini kapsayan 850'nin üzerindeki işyerine grev kararını bildirdi. Grev kararının işyerine asılması işçiler tarafından alkışlarla karşılanırken, işyerlerinde işçiler grev hazırlıklarına başladılar, 6 Temmuz günü İstanbul'da Sirkeci-Halkalı arasındaki işyerlerinde çalışan demiryolu işçileri ögle yemeklerini karavanalara doldurdular, 80 kişilik birlikte berberlik Yediteke futbol sahasının yarımda kabe-hanede grevde bulunan deri işçileri buluşarak ögle yemeklerini hep birlikte yediler.

Bu son grev kararlarından sonra Türkiye'de toplu sözleşme görüşmelerini sürdüren yava grevde olan, hazırlanan sendikalar ve işçi sayıları şöyle:
Deri-İş, Türk Metal, Kristal-İş ve Petrol-İş Sendikalarına bağlı işyerlerinde 12 bin 376 işçiyi kapsayan grevler sürüyor. Türk-İş'e bağlı Türkiye Maden-İş, Petrol-İş, Ağaç-İş, Basm-İş, Tek-Gıda-İş, Cımcı-İş, Seltuloz-İş, Tez Koop-İş, Koop-İş, Toleyis, Likat-İş, Belediye-İş 50 işyende 35 bin 736 işçi için toplu sözleşme görüşmelerini sürdürüyor.

Demiryolu-İş, Türkiye Maden-İş ve Türk Metal Sendikasına bağlı 52 bin 376 işçi de grev hazırlığı içinde.

Seydişehir'de ilk grev

Türk Metal Sendikası'na bağlı Seydişehir Alüminyum ve Antalya Ferrokrom fabrikalarında 6420 işçiyile çıkıldı. Seydişehir Alüminyum'da kurulduğundan bu yana ilk kez grev çıkılması ayrı bir önem taşıyor.

Şimdi dayanışma zamanıdır

12 Eylül'e birlikte sendikaların kapatılan, yasalarla sendikal hakların birer birer budanarak elinden alınan grev 7 yıldır ülkede uyulmuyor.

Türkiye Demiryolu İşçileri Sendikası ile işveren sendikası TUHİS arasında 19 aydır süren toplu sözleşme görüşmeleri uymazlıkta sonuçlanınca sendika 49 bin demiryolu işçisini kapsayan 850'nin üzerindeki işyerine grev kararını bildirdi. Grev kararının işyerine asılması işçiler tarafından alkışlarla karşılanırken, işyerlerinde işçiler grev hazırlıklarına başladılar, 6 Temmuz günü İstanbul'da Sirkeci-Halkalı arasındaki işyerlerinde çalışan demiryolu işçileri ögle yemeklerini karavanalara doldurdular, 80 kişilik birlikte berberlik Yediteke futbol sahasının yarımda kabe-hanede grevde bulunan deri işçileri buluşarak ögle yemeklerini hep birlikte yediler.

Bu son grev kararlarından sonra Türkiye'de toplu sözleşme görüşmelerini sürdüren yava grevde olan, hazırlanan sendikalar ve işçi sayıları şöyle:
Deri-İş, Türk Metal, Kristal-İş ve Petrol-İş Sendikalarına bağlı işyerlerinde 12 bin 376 işçiyi kapsayan grevler sürüyor. Türk-İş'e bağlı Türkiye Maden-İş, Petrol-İş, Ağaç-İş, Basm-İş, Tek-Gıda-İş, Cımcı-İş, Seltuloz-İş, Tez Koop-İş, Koop-İş, Toleyis, Likat-İş, Belediye-İş 50 işyende 35 bin 736 işçi için toplu sözleşme görüşmelerini sürdürüyor.

Demiryolu-İş, Türkiye Maden-İş ve Türk Metal Sendikasına bağlı 52 bin 376 işçi de grev hazırlığı içinde.

Şimdi dayanışma zamanıdır
12 Eylül'e birlikte sendikaların kapatılan, yasalarla sendikal hakların birer birer budanarak elinden alınan grev 7 yıldır ülkede uyulmuyor.

ARININ BALI

Süleyman ÜSTÜN

Yakamızda kırmızı karanfil var

DİSK için, 12 Eylül: "gizli-kapaklı çalışmaları yapan örgüt" demisti. Ne var ki, 12 Eylül'ün bu iddiasını, yargılamasını yollarca ve de **"Savaş Hali Yasası"** hükümlerine göre sürdüren, askeri mahkemeleri kurtulmadı. İddiaları havada kaldı. Havada kaldı; zira bu doğru değildi ve de DİSK gizli-kapaklı çalışan bir örgüt değil, tersine açık-apı açık çalışan bir örgüttü. DİSK, önce bir sendikal kuruluş olarak, günlük ve düzenli çıkan Anayasalı, belli günlerde yayımlanan gazete ve dergisiyle uyelerine, işçi ve emekçilere örgütlenmeler, toplu sözleşmeler, grevler gibi sendikal konularda sürekli bir, grevler... Ve sonra da, bir demokratik konularda sürekli bir, ekonomik, bars-demokrasi gibi doğrudan ulu sorunları ile ilgili konularda kamuoyunun önüne çıkış, görüşlerini açıklar, uyarılarda bulunurdu.

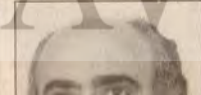
İşte bu basın toplantılarının birinden, kısa bir alıntı. (Tarih 1 Ağustos 1975. Yr Ankara. Toplantıyı çok sayıda yeri ve yabancı basın mensubu izliyor.) Açıklamayı Genel Başkan Kemal Türkler yapıyor. "... Bugünkü itidatın programı, yabancı sermayenin ülkemizde daha geniş ölçülerde el atması. Ülkemizde düşünce ve örgütlenme özgürlüğü, sendikalaşma ve grev özgürlüğünü kısıtlamayı önören bir programdır. Ülkemizde daha ve aynı zamanda geri kalmış bir ülkede. Bağımlı olumsuz anlayışımızın önünde en büyük engeldir. Emperyalizm ağır sanayinin kurumasını engellemektedir. İkinci engel de işbirlikçi tekeli çevrelerdir.

Bütün bunlar bir günün çabası değil, bir çaba olan işçilerin ekonom-

İşveç Dayanışma Komitesi'nin Türkiye'li üyesi A.Erol ve E.Aydın: "Türkiye'yi İşveç'in gündeminde tutmak için çabalıyoruz"

Erhan GÖMÜÇ/İsveç

Ekrem Aydın ve Ahmet Erol ile konuşuyorum. Türkiye'de İnsan Hakları ve Demokrasi için İşveç Dayanışma Komitesi'nin 12 Eylül

ancı sermayenin ülkemizi daha geniş ölçülerde el atmaya öncelikli düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü, sendikalaşma ve grev özgürlüğünü kısıtlamayı önören bir programdır. Ülkemiz dışa bağımlı ve aynı zamanda geri kalmış bir ülkedir. Bağımlı olumsuz sanayileşmemizin önünde en büyük engeldir. Emperyalizm ağır sanayinin kurulmasını engellemektedir. İkinci engel ise işbirlikçi tekeli çevrelerdir.

Böylesine bir avuç sermayedarın çıkarlarına işleyen ekonomik düzene sahip bir ülkede, siyasi istikrar ve demokratik düzen söz konusu olamaz. ve ekonominin düzenliliğinin yokluğu, işçi sınıfı ile yoksul köylülük, memur, alimterile çalışan tüm emekçiler, kısaca çalışan halk çöker.

Basin açıklaması şöyle sürüyor: "Halkımız ve en başta işçi sınıfımız bızla bilinçleniyor ve örgütleniyor, bir yandan sömürü ve baskının artması, öte yandan kitlelerin mücadelesinin hızlanması ülkemizde demokrasi mücadelesinin önemi artıyor.

Türkiye hızla bir sosyal değişim içindedir. Bu değişimi herkes fark edebilmektedir. Değişme sınıflar ve siyasal planında apaçık kendini hissettiriyor. ve tekeli burjuvazi daha baskılı bir rejim getirmeye çalışıyor. Bu nedenle ülkemiz faşizm tehdidi altındadır."

Al sana "gizli-kapaklı" çalışma...

Nisan 1975-Nisan 1976 arası, bir yılda 40 siyasi cinayet işleniyor... 1978'in ilk 10 ayında işlenen siyasi cinayet sayısı 900'dür. 1980'nin temmuz, ağustosunda, eylülde doğru cinayetler günde ortalama 20'ye tırmadınıyor.

Kemal Türkler 22 Temmuz 1980 günü katledildi. Koca başkan sabah erken, Maden-İş'e giderken, evinin çıkışı kapısı önünde çapraz ateş alınarak katledildi.

Kimler mi işledi bu cinayeti? Bunca kamu aktarılan kimler mi? Bu soruları artık kimse soruyor.

12 Eylül'ün siyasi cinayetlerini üzerine siyah-kalın bir örtü çekmesi her şeyi apaçık anlatmaya yetiyor.

Son uğurlanışını düşünüyorum Türkler'in... sözcüğün en güçlü anlamıyla ayaaktaydı İstanbul. Bitün fabrikalara "stop" denmişti... dumanısdı tüm baccalar. Aksaray'da, Vatan Caddesinde, Topkapı'daydı emek. Kederdi insan... ve lakin tam ökeydi. Bu bir heybet, bir görkemdii. yok, hayır. Bu baştan ayağa bir "bilinç"ti. Böyle uğurlandı O.

Be biliyorum, son yolculuğa yalnız olan, işçi sınıfına yürekten güvenenler, yoluna boylan boya bir ömür koyanlar ve onun zaferi için dövüşenler... yalnız onlar çıkabilirler böyle bir son yolculuğa.

Otomobil-İş Genel Kurulu'nda eşi Sabahat Türkler: "Kemal'i niçin vurdular şimdi daha iyi anlıyorum." diyor. Ve Sabahat Türkler ve işçiler her 22 Temmuz'da Kemal Türkler'in mezarını kırmızı karanfillerle örtüyorlar.

İsterse kına yakmış düşman... bız o gün yakamıza birer kırmızı karanfil takalım mı?

Erhan GÖMÜÇ/İşveç

Ekmek Aydın ve Ahmet Erol ile konuşuyorum. Türkiye'de İnsan Hakları ve Demokrasi İçin Dayanışma Komitesi'nin bu 2 Türkiye üyesiyle komitenin çalışmalarını üzerine yaptığımız bir önceki söyleşiye bir bölüm okurumuz anımsayacaktır. Aradan aylar geçti, ama ne su uyudu, ne kervan mola verdi.

İşveç Türk İşçi Federasyonu'nun göçmen sorunları üzerine gerçekleştirdiği panelde birara ANAP milletvekili Budak, "Su İşveç hükümetinin 1980'den sonra Türkiye'ye karşı gösterdiği soğukluğu ve olumsuz tavır bir türlü anlayamayız" demişti de koca salon bir anda kahkahaya boğulmuştu.

Bense düşünmüştüm, acaba su birlikte güldüğümüz dostlarımızın yüzde kaç bilyor, söz konusu soğuk tavırın oluşması ve sürdürülmesi için harcanan çabaları diye...

"Kaldığımız yerden devam edelim mi?" diyorum ve A.Erol ile E. Aydın, İşveç Dayanışma Komitesi'nin son aylara ilişkin çalışmalarını Türkiye Postası okurlarına şöyle açıklıyorlar:

"Bilindiği gibi geçen sonbaharda komitemiz bir toplantı yapmış ve buna göre Türkiye'deki demokrasi, sendikal haklar vb. gibi gelişmeleri günü gününe izlemek ve İşveç kamuoyuna bilgilendirmek gibi bir görev edindik. Yani Komitenin Türkiye'li üyeleri olarak biz bu bilgilendirmeyi İşveçli üyelerle yapacak, durumun ve gelişmelerin gerektirdiği eylem biçimlerini saptamak ve gerçekleştirmek ise komitenin ortak sorumluluğu olacaktır. İşte bundan sonra, komitemiz bu doğrultuda çalışmalarını etkin olarak sürdürmek amacıyla sendikalarla ortak bir toplantı yapmaya kararlandırdı ve bunu 28 Ocak 87 günü gerçekleştirdi."

Ahmet Erol

— Hangi sendikalar katılmıştı ve sonuç ne olmuştu?

"Toplantımıza 30'a yakın işçi ve memur sendikaları temsilcileri katıldı. Ey sahipliğini 'Devlet Memurları Sendikası' üstlendi. Bu toplantıda bütün sendikalar, komitemizin yapacağı çalışmalarına her türlü desteği vereceklerini açıkladılar. Bir bakıma bu toplantı sendikalar komitemiz arasında dayanışma hareketimizin yükseltilmesi açısından çok somut ve çok olumlu bir platform oldu. Bu toplantıdan sonra komitemiz bir çalışma programı hazırladı ve bu LO (İşçi) ve TCO (memur) sendikalarının beşine gönderildi."

A. Erol'dan bu çalışma programını alıyoruz. Komitenin bir de yaptığı çalışmalarla bakınca, 87 yılına ilişkin faaliyet programını önemli ölçüde gerçekleştirdiği açıkça çıkıyor.

A.Erol ve E.Aydın İşveç Dayanışma Komitesi'nin çalışmalarını anlatmaya devam ediyorlar. Sözleri bir biri, bir diğeri alıyor. Fark edeksiniz, bir bardak doldurulmaya çalışılıyor darılla damla.

"Programımız gereğince çalış-

Ekmek Aydın

malarımıza devam ettik. Türkiye konusu birkaç kez İşveç parlamentosuna getirildi. 26 Ocak 1987 günü, 4 sosyal demokrat milletvekili Lahja Exner, Lars Mander, Margareta Palmqvist ve Lennart Nilsson ortak bir önerge vererek, Avrupa Parlamentosu'nda Türkiye için çift standart uygulanmasını ve Türkiye konusunda İşveç'in tutumunu yeniden gözden geçirmesini talep ettiler.

Bundan bir ay sonra, 26 Şubat 87 günü komite üyesi ve senato üyesi Hans Göran Franck Dışişleri Bakan'ın bir soru önergesi yöneltti. Bakan Sten Andersson verdiği yanıta, Türkiye'deki insan hakları ve demokrasi adamlarını hiç yeterli bulmadıklarını ve konuyu Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinde gündeme getireceklerini açıkladı.

Öte yandan komitemizin İşveç sendikalarıyla olan ilişkisi ve ortak çalışmalarına da devam etti. Biz onlardan, çeşitli toplantılarında komitemizin de temsilci çağrılmasını ve yayın organlarında Türkiye gerçeklerini işlemelerini talep ettik, bunu kabul ettiler. Hatta Devlet

Memurları Sendikası Türkiye konusuna İşveç'e aktif hale getireceklerini açıkladı ve 12 Mart 87 günü İşveç'in en büyük sabah gazetesi "Günün Haberleri" gazetesinde TCO Başkanının "Türkiye ve baskı uygulaması" başlıklı yanıkı uyandırın yazısı yayımlandı. Bu yazıdan sonra Türkiye konusu yeniden toplulunda gündelik kazandı ve birçok sendika yayın organında, bu arada petrol, grafik, belediye işçileri, cam, belediye memurları, devlet memurları sendikalarıyla, sanayi memurları sendikalarının yayın organlarında Türkiye konusuna işleyen pek çok yazı ve söyleşi yerleşti."

Bu noktada şunu belirtmek gerekliy ki, söz konusu sendikal yayınların baskı miktarları toplam olarak milyonları buluyor. Çalışanların yüzde 98'inin sendikalı olduğu İşveç'te her sendika en az üye sayısı kadar gazete baskısı yapıyor ve gazeteler her üyenin adresine postalanıyor.

Öte yandan komite Türkiye'de grevlerin artması karşısında ekonomiyi yardım için karar alarak bir kampanya da açtı. Grevlerle ilgili bilgiler sendikalarla aktarıldı ve başu işçi açılan hesap numarası bildirildi.

"Mayıs başından bu yana 16 sendika bu kampanyaya katıldı ve ayrıca gazetelerinde yayımlayarak üyelerine grevdeki Türküvli işçilerle dayanışma çağrısında bulundu."

Söyleşimizin sonuna geliyoruz. Uzun bir süreci ve çabaları geçmişimizin sınırlı alanı içinde özetlemek kolay değil.

"Sonuç olarak?" diye soruyoruz... İşveç'teki çalışanların sahip olduğu sendikal hakların Türkiye'de de elde edilmesi ve tanınması için de çeşitli girişimler içinde olduklarını belirtiyorlar ve "Türkiye konusunu İşveç'in gündeminde tutmaya çabalıyoruz" diyorlar.

Şimdi dayanışma zamanıdır

12 Eylül'le birlikte sendikaları kapatılan, yasalarla sendikal hakları birer birer budanarak elinden alınan işçiler 7 yıldır ülkede uygulanacak ekonomik politika sonucu çokluk çocuk açlık noktasına getirildi. Şimdi, son derece kısıtlı sendikal haklarla hükümette ve işverene grev hakkıyla karşı çıkan ve lokavt, kararnıa kitlese tepki gösteren, tezgah başında, grev cadında birbiri-ne destek veren, dayanışma gösteren işçilerle, yurtdışındaki göçmen işçilerin de dayanışma göstermesini zamanıdır.

Tüm Batı Avrupa'da izin dönemlerinin başladığı şu günlerde memlekete içinde göçmen işçilerle grevdeki işçileri grev cadılarında ziyaret edebilir, onlarla bir bardak tavaşan kani çayın yanında sigara içip, maddi manevi dayanışmasını gösterebilirler.

Bu nedenle aşağıda grevde olan, greve hazırlanan sendikaların adreslerini ve elimize geçen dayanışma hesap numaralarını veriyoruz. **Deri-İş Sendikası** Gençtürk caddesi 17/3, Birlik işhanı, Aksaray-İstanbul **Dayanışma numarası:** Ziraat Bankası, Zeytinburnu Telsiz şubesi hesap no 4817, İstanbul.

Kristal-İş Sendikası, Şahip Molla caddesi No: 24, Paşabağçe-İstanbul. Dayanışma numarası: İbrahim Eren, Ziraat Bankası Gayrettepe şubesi, hesap no: 5990.

Petrol-İş Sendikası Yıldız Posta caddesi Evren sites D Blok, Gayrettepe-İstanbul.

Demiryol-İş Sendikası Necatibey caddesi, Sezenler sok No: 5, Şhihçe-Ankara. Demiryol-İş Sendikası, Haydarpaşa şubesi Çayırbaşı caddesi, Prof. Macit Erbudak sok. No: 4/2 Kadıköy-İstanbul

Viyana'da protesto gösterileri sonucu Türkiye'nin konuşması engellendi.

verdikleri ya da oturma eylemleri kötüye kullandıkları takdirde F.Almanya'da kalmalarına izin verilmiyor.

Bunun üzerine kendilerine mektup gönderilmiş olan öğrenciler hem Öğrenci Birliği ASTA'ya başvurdular. ASTA bu uygulamaya

karşı olarak da Feyzullah Coşkun idi. RİDEF'e bağlı Kefeld İşçi Derneği eski sekreteri olan Feyzullah Coşkun'a gelen mektupta "İçişleri Bakanlığı kararına göre oturma izni kötüye kullanıldığı, gelişmekte olan bir ülkeden F.Almanya'ya okumak üzere geldiği,

Foto: Thomas Brenner

SENDİKACI GÖZÜYLE

Detektif büro Siemens

Bu yazıyı hazırlarken işe nerden başlayacağımı konusunda epeyce düşünmek zorunda kaldım. Bir taraftan bir haksızlığı, yolsuzluğu yazmak istiyorum, diğer taraftan kafamdaki konuyla birlikte daha bir sürü konu beynimin içinde dans edip duruyor. Sorular, cevaplar birbirinin içine giriyor, ayırıp analiz etmenin mümkünü yok. Arap saçına dönmüş.

Herşeye rağmen konuya Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasasının birinci maddesinin, birinci paragrafından bir alınayla başlamakta yarar var, "**İnsan şeref ve haysiyetinin dokunulmazlığı vardır, bunu korumak ve garantiye almak devletin görevidir,**" der anayasa.

Şimdi bu yasanın pratikte uygulanmasına bir göz atalım!!! İG-Metall sendikasının Almanca çıkardığı "**Metall**" dergisinin 10, 11 ve 12. sayılarında, Siemens Elektronik tekelindeki bir uygulamaya ilgili olarak seri halde yazılar yayınladı.

Bu yazılarda, Siemens'e bir iş bulabilmek için müracaat eden veya işe alınmış olan bir insanın "**şeref ve haysiyet ve de hürriyetinin**" Anayasayı Koruma Örgütüne nasıl "**korunduğu**" anlatılmakta.

Siemens tekel, emniyet açısından önemli diye, niteliklerdi yerlere girmiş ve girecek insanları Anayasayı Koruma Örgütüne takibe tabi tutmakta. Siemens direktörlerinden P.J.Lüders de bu takibin gayet doğal olduğunu vurgulayarak, "**Gö-**

revlerimizi yerine getirebilmemiz için gerekli olan bilgileri, kişi gözetmeksizin devlet organlarından almamız Siemens için gayet doğaldır." (Metall, 10/87) demektedir.

Toplum açısından doğal olmayan bir takım şeylerin işverenler için doğal karşılanmasından şaşkınlığa düşmemek gerekir. Basından bildirildiğine göre Siemens tekelinin haberleşme ve emniyet tekniği bölümlerinde çalışanların tümü Anayasayı Koruma Örgütüne takibe tutulmakta olup, şimdiye kadar 20.000 kişi hakkında soruşturma bitmiştir. Bu bölümlerde çalışanların toplam sayısı 75.000 kişidir. Siemens direktörü Lüders, "**Kontrola tabi tutulmanın ölüsünü bilen kimseyi tanımiyorum.**" diye dile getiriyor.

Federal Almanya Cumhuriyeti'nin en büyük üçüncü işvereni durumunda olan Siemens işletmelerindeki bu pervasızca takibi kinamak, protesto etmek bir insanlık görevidir.

Lafa gelince hürriyet ve demokrasi konusunda mangelde kül bırakmayan beylerle anlayacakları dilden bir ders vermek gerekir kanısındayım.

Barışçı mısın? Siemens'e giremezsin, girmişsen ilerleyemezsin. En ufak bir hatanda işveren koyar kapının önüne.

Demokrasi uğruna mı çalışıyorsun? Sendikalarda mı aktıdsın? Sosyal derneklerle mi üyesin? Yolda giderken sol kal-

dırmıdan mı gidiyorsun? Evden dışarı çıkarken önce hangi ayağını eşikten dışarı atıyorsun? Sağ mı, solu mu? Hele hele bir de solak yazıyorsan halin yaman.

Böyle bir araştırma anayasaya ve işyeri teşkilat yasasının 87. maddesindeki birlikte karar verme hükümlerine aykırıdır. Kaldı ki Siemens'in hassas bölge diye ilan ettiği Münih-Hofmann Str.'de üretilen telefon sistemi bütün dünyaya ve aynı zamanda Çekoslovakya ile Yugoslavya'ya da satılmaktadır. (Metall, 11/87)

Öyleyse Siemens'in bu uygulamasının altında yatan kötü niyet nedir? Kesin olan bir şey daha var. Bu tip araştırmalar sadece Siemens tarafından değil birçok büyük firma tarafından da yapılmakta.

Konu Yeşiller ve SPD milletvekilleri tarafından Baviera ve federal parlamentoya getirilmiş bulunuyor. Buralardan çıkacak sonuç ne olursa olsun yapılması gereken iş, tekelilerin bu uygulamalarının kanunlara dayandırılmayacağını, eğer patronun kafasında soru varsa bunu kişilere açıkça konuşup, sorularına direkt cevap araması gerektiğini, demokrasisinde insanları peşine polislerin takılamayacağını, bunun ancak Şili misali diktatörlerle yönetilen ülkelerde olduğu kitlelere anlatmak, işverenlerin ne kadar arı niyetli insanlar olduğunu yamak demokratikliği verdiği görevlerin başında gelir. Anayasa ancak böyle korunur, yoksa şpiyonculukla, jurnalcilikle değil.

Şükrü KORKMAZ

9 Temmuz günü Duisburg Belediye Binası önünde, CDU ve CSU koalisyonunun sağlık ve sosyal politikası ÖTV Sendikası öncülüğünde protesto edildi.

Bilindiği gibi Federal Almanya'da yapılan seçimlerden sonra CDU ve CSU koalisyonu yaşamın diğer alanlarında olduğu sağlık alanında da halk sağlığını hiçe sayan, büyük ilaç tekellerinin çıkarları doğrultusunda politika uygulamasını geliştirerek hastanelerdeki yatak sayılarının azaltılması yolunda bir uygulamaya girişti. Bugüne kadar Federal Almanya'nın çeşitli yerlerinde 50 bin yatak yalnızca NRW eyaletinde 17 bin yatak ortadan kaldırıldı. Bu uygulamaya gösterilen gerekçe ise, bazı hastaların hastanede yatmadan da iyileşebileceği, bu nedenle fazla miktarda

yatağın ülke ekonomisini olumsuz yönde etkilediği iddia ediliyordu.

Şimdi ise yalnızca Duisburg kentinde 4 hastanede 1370 yatağın daha ortadan kaldırılması söz konusudur. Bu yalnızca Duisburg şehrinde 1000 kişinin işsiz kalmasını getirecek.

Hükümetin bu uygulamasına karşı şehirlerde halk girişimleri kuruldu. Yalnızca Meiderich'de 25 bin imza toplandı.

9 Temmuz tarihinde Duisburg'da ÖTV Sendikasının yaptığı mitinge bini aşkın hastane personeli ve diğer sendikaların üyeleri de katıldı. Miting alanına getirilen hastane yatakları ve hasta görünümündeki mitingçiler, protesto eylemine ayrı bir renk kattı. Miting de konuşma yapan sendika sözcüsü Wolfgang War-

burg, konuşmasında "**İşsizlik ve fakirlik atacak, bununla zenginlerin varlığına daha fazla varlık fakire de fakir olduğu için çabuk ölmek düşecek**" diyerek bu sağlık politikasının düzeltilmesini ve insan sağlığı ve yaşamının ön plana alınması gerektiğini vurguladı. Sendikanın bu grevle ilk ihtarı verdiği vurgulayan Warburg, sendika öncülüğünde Federal hükümetin sağlık ve sosyal politikasına karşı halk inisiyatifleriyle birlikte direnişler örgütleyeceklerini bildirdi.

Daha sonra söz alan Kaiser Wilhelm hastanesi çalışanlarından Thomas Weltig, iddia edildiği gibi hastaneye ihtiyaç duyanların sayısında azalma olduğunu tam tersine artırdığını vurgulayarak, hükümetin politikasını eleştirdi.

Sınırdan oy kullanma ve referandum ile ilgili göçmen işçi örgütleri ile görüştük

Referandumda "evet"

Sınırdan oy kullanma ve referandum konularında kendilerine soru yönelttiğimiz Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden 25 işçi örgütünden 13'ü göçmen işçilerin referandumda "Evet" oyu kullanmasını istedi. 10 örgüt sorularımıza yanıt verirken, 15 örgüt sınırdan oy kullanmanın pratikte işlerliği olmayan bir hak olduğunu, göçmen işçilerin yaşadıkları bölgelerde oy kullanması gerektiğini belirtti.

Referandumda "Evet" oyu kullanılmasını isteyen örgütler: Gerçek ADK, Avusturya-Viyana Halkevi, Belçika Türkiye İşçiler Birliği, Danimarka Türkiye İşçiler Birliği, F. Almanya Türkiye İşçi Dernekleri Federasyonu, Fransa Türkiye İşçiler Birliği, Demokrasi İçin Birlik-Avrupa Türkiye İşçiler Federasyonu, Hollanda Türkiye İşçiler Birliği, Hollanda Türkiye Kadınlar Birliği, İsveç Türkiye İlericiler Birliği, İsviçre Türkiye İşçiler Birliği, İngiltere-Londra Halkevi. Bu örgütlerle birlikte işçi Gerçeği ve Göçmen sınırlarda oy kullanılmasının işlerliği olmayan bir hak olduğunu bildirdiler.

DİBAF ve FİDEF sorularımız birlikte yanıtladılar ve bu konuda bir basın açıklaması yayınladılar. DİBAF ve FİDEF "sınır kapısında oy kullanma önerisinin sorunu çözmediğinden yola çıkarak, göçmen işçiler için bulunduğu ülkelerde oy kullanma koşullarının yaratılmasını istiyor. Ve çıkarılan ile uyum içinde olduğu için göçmen işçileri evet oyu kullanmaya çağırıyor.

Bilindiği gibi 6 Eylül günü yapılacak olan referandum için göçmen işçiler 28 Temmuzdan itibaren 6 Eylül'e kadar oy kullanabilecekler. Bu amaçla 19 gümrük kapısına 41 sandığı yerleştirilecek. Bu sandıklarda günün her saatinde oy kullanılabilecek. Yüksek Seçim Kurulu'nun açıklamasına göre sandıklar 6 Eylül günü tüm Türkiye'deki referandum sonuçlarının değerlendirilmeye başlandığı anda açılacak. Yasaların kalkmasına "evet" diyenler referandumda maliyet evet oyu kullanacaklar. Hayır oyu ise beyaz renkte.

İşçilerin büyük bir bölümü madde nelerinde istedikleri tatil bile gidemiyor. Bu nedenle 28 Temmuz-6 Eylül tarihleri arasında Türkiye'de işçilerin göçmen işçiler referandum için oy kullanabilecek. Ya diğerlerinin oy kullanma hakkı? Türkiye'de genel seçimlerin genellikle tatil dönemi dışında yapıldığı düşünülürse, göçmen işçilerin hem hiçbir bundan sonra seçimlerde oylarını kullanamayacaklar. Özal hükümeti işçilerin büyük çoğunluğunun pratikte oy kullanmadığını görmezden geliyor ve "Yurtiçindeki vatandaşlarımız da oy hakkı verdik" diyor. Göçmen işçilerin ve örgütlerinin oy hakkı müddetlerini böylece geçirmeye çalışıyor. Ancak göçmen işçi örgütleri buna kanmayor. "Bulundukları ülkelere zahmetsiz, masrafsız bir şekilde oy kullanabiliriz. Bunun koşulları yaratılabilir. Biz bu amaçla mücadele edeceğiz" diyorlar. Ve oy kullanabilecek işçileri, göçmen işçilerle aynı eden Evren-Özal ittifakından kargı mavi oy kullanmaya, yasakla-

dum, bu yasayı kaldırılmasını, daha somutla ise Demirel ve Ecevit'i konulmuş yeniden ve resmen siyasi parti yöneticisi olabilmeye yasasını kaldırılmasını hedeflemektedir.

Bu nedenle adı geçen referandum, demokrasinin özünü ilişkin bir referandum olmayacaktır. Çünkü Demirel ve Ecevit'in resmen DYP'nin başına geçmesi, demokratikleşmenin bir ifadesi olmayacaktır.

Ancak bu böyledir diye, referandumda kayıtsız kalsak, olsa olsa Evren ve Özal'ın işine yaray. Bu nedenle tüm ilericiler, demokrat ve çok güçlere düşen görüş, referandumla demokrasinin gelmeyeceğini, mevcut anayasanın toptan oyu atılmasıyla ve demokratik bir anayasanın yürürlüğe konulmasıyla demokratikleşmenin sağlanacağını tüm inkanlarıyla referandum ortamında kılıfına atarak fakat bir bu kadar da güven vermektedir. Bu nedenle, Türkiye işçi simitinin ve emekçi halklarımızın kopmaz bir araçtır.

siyaset yapmalarını sağlayacak. Yani Türkiye halklarının siyaset yapmasını sağlayacak bir referandum sayılmıyor o anlamda. Referandum için oy kullanıp kullanılmama olaya bence Süleyman Demirel'in ve Ecevit'in devreye girip girmemesi ile özdeşleştirilmiş bir kampanya şeklinde sürdürülmüyor. Bizzat Özal tarafından da böyle sürdürülüyor. Böyle bir şey ben anlamış buluyorum. Bu referandum aracılığıyla, sanki Türkiye'de her şeyin yolunda gittiği gibi bir görüntü yaratılmak isteniyor. Bu anlamda bence çok fazla da bir anlamı olmayor.

Millette sınırdan oy kullanılması çok anlamsız bir şey. Eğer oy kullanılabilecekse burada giderler konsolosluklara. Ya da Türkiye işçilerin yoğun olarak yaşadıkları semtlere geçici bir süre için diyetim ki bir haftalık süre için, yave AWO'larda sandıklar kurulabilir. Yani bulundukları yerde herkesin oy kullanmasını sağlayabilecek bir çözümün aklı yatıyor olurdu, bence.

Pratikte kullanılmayan bir hak

Ali Atakan/İşçi Gerçeği

Şüphesiz ki yurtdışındaki Türkiye ve Türkiye Kürdistanlı işçilerin seçimlerde oy kullanması en doğal demokratik haklarıdır. Burjuva demokratik bir hak. Böylesi bir demokratik hakkın pratikte de kolayca kullanılabilmesi gerekir. Burjuvazi bu hakkı sınırlarda oy kullanılması şeklinde sokarak zorlaştırılmaktadır. Bu başlıbaşına bir engel. Türkiye'deki Türkiye ve Türkiye Kürdistanlı işçilerin bulundukları yerlerde oy kullanmalıdır. Kaldı ki yurtdışındaki işçilerin işçi haklarının emekçilerin bir bölümü izine girmemektedir veya atılmaktadır. Oysa bilindiği gibi yurtdışında çalışan insanlarımız genel nüfusun, Türkiye işçi simitinin ve emekçi halklarımızın kopmaz bir araçtır.

edilmesi ve yurtdışındaki insanlarımız da bu bilincin öne çıkartılmasından yararlar.

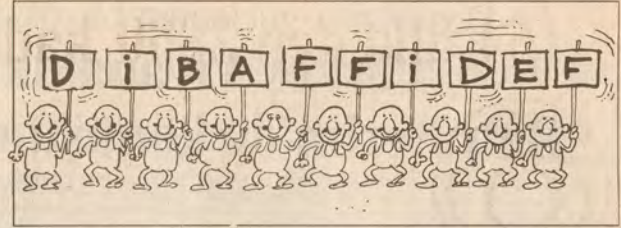
İşçi Gerçeği olarak biz elbette yasaların kalkmasından yanayız. Ancak surus da açıklar ki 6 Eylül referandumu "evet" oylarının galibiyetiyle sonuçlanabileceğimizin hiç bir meselesi düzmece kavuşmuş olmayacak. Demirel, Ecevit ve diğerleri konan siyaset yasasının kalkması yasaklar rejiminin son bulduğu anlamına gelmeyecektir. Sadec 12 Eylül öncesinin birtakım siyasi kadroları değil, Türkiye ve T. Kürdistan halklarını tümü siyasi haklardan ve en basit insan haklarından yoksun bırakılmış, haksız ve yasaklar zinciriyle kısıtlanmış. Bu zincir, faşist anayasa ve emekçi hakları üzerinde yasaklar sürdüğü, Demirel, Ecevit ve benzeri burjuva politikacıların üzerindeki yasakların kaldırılmasıyla Türkiye'de demokrasi gelmeyecektir. Bu nedenle bizim demokrasi ve hürriyet kavramızın asıl hedefi faşist diktatörlük rejimini yerle bir etmek ve onun anayasasını tümüyle yırtıp atmaktır.

* * *

Hamburg'da yabancılara yerel seçimlerde oy hakkı için ilk adım

Yabancılara yerel seçim hakkı Hamburg'da FDP ve SPD arasındaki koalisyon görüşmelerinde ele alınıyor. Bu konuda gazetemiz FDP Eyalet Başkanı Prof. Dr. Ingo von Münch ile görüşti.

Türkiye Postası: Yabancılar

DİBAF ve FİDEF birleşiyor

Demokrasi İçin Birlik-Avrupa Türkiye İşçiler Federasyonu DİBAF Genel Başkanı Osman Sakalsız ile Federal Almanya Türkiye İşçi Dernekleri Federasyonu FİDEF Genel Başkanı Hasan Özcan örgütlerini birleştirme karar aldıklarını açıkladılar.

Her iki genel başkan ortak yaptıkları basın açıklamasına göre: birlik örgütünün programı ve çalışma koşullarını belirleyen (tüzük tasarıları) 1987 Ekim ayında kamuoyuna açıklanacak. Bu aşamada her iki örgütün üyeleri ve tüm kuruluşlar görüşlerini bildirebilecekler. Hazırlık komisyonu tüm örgütleri ziyaret ederek birleşmeye katılmalarnı isteyecek, programa yönelik görüşlerini alacak.

1988'in ilk yarısında birleşmeye katılmak istediğini bildiren tüm kuruluşların eşit oranlarda katılmı

Birlik örgütünün programı ve çalışma koşullarını belirleyen (tüzük tasarıları) 1987 Ekim ayında kamuoyuna açıklanacak. Bu aşamada her iki örgütün üyeleri ve tüm kuruluşlar görüşlerini bildirebilecekler. Hazırlık komisyonu tüm örgütleri ziyaret ederek birleşmeye katılmalarnı isteyecek, programa yönelik görüşlerini alacak.

ile birleşme kurultayının gerçekleştirilinceye bildirilen basın açıklamasında kısaca şöyle deniyor:

Barış, eşit haklar ve demokrasi olarak özetlediğimiz meselelerimizin çözümü kısa vadede ve kolay olmayacaktır. Bu meseleler genel olarak tüm vatandaşlarımızın ortak meseleleridir ve ancak herkesin bir arada tutması ile çözülebilir. Var olan tek tek kuruluşların hiçbir meselesi tek başına çözücek kadar güçlü değildir. Birlik olmak, birleşmek problemlerin

çözümü yönünde ilk ve en önemli adımdır.

Federal Almanya koşullarında mümkün olan en geniş birlik, ancak tüm yurttaşlarımızın ortak, acil ve somut problemleri temelinde çalışmaya kabul etmekle olanaklıdır. Kurulacak olan birlik, üyeleri arasında dil, din, politik görüş ve ulusal köken farkı gözlemeyecek. İnsanlar, herhangi bir dine inanmayacaklar, Türk ve Kürt işçileri, onların aldipleri, farklı politik görüşten kişiler birlik örgütü içinde eşit haklara sahip üyeler olacaklardır. Bizler bu nedenle örgütlerimizin birleşme sürecini, katılmak isteyen tüm kuruluşlara açık tutacağız.

Ortak meseleler için birleşmenin temel koşulu da budur. Karşılıklı anlayış ve hoşgörü ile hepimizin içinde olacağı güçlü bir birlik örgütü yaratmak, yaratmışımız bu şekilde birlikte sorunlarımızı çözmek istiyoruz.

HUKUK KÖŞESİ

Sürelî iş anlaşmaları

İşverenlerin sürelî iş anlaşmasıyla çalıştırdığı işçileri, sürenin dolmasından sonra kendisine ihtiyaç olmadığını bildirmesi, İşyeri Teşkilatı Yasasının (İTY) 102. maddesi kapsamına giren "Çıkar Bildirimi" sayılmaz. Bu nedenle de işçi temsilcilerinin bu konuda birlikte karar hakkı yoktur.

Öte yanda, sürelî iş anlaşmasının, süre dolduktan sonra "uzatılmaması" işçi temsilcilerinin, İTY'nin 99. maddesine göre birlikte karar hakkı vardır.

bir yasasını kabul edilebileceğini sanıyor. Ancak muhalefet partisi olan CDU'nun böyle bir yasaı iptal ettirmek için mahkemeye başvurması ihtimali de var. Başında bu yönde imalar yer alıyor. Yaparlar mı, yapmazlar mı, bilemem.

Türkiye Postası: Böylece bu yolda çakılacak engellerde ışıaret etmiş olduk. Demek ki eğer Hamburg parlamentoları

rekir. Demek ki, henüz bir karar verilmiş olduğundan çok dikkatli ifade etmeye çalışıyorum. 5 ila 10 yıl arasında bir süre burada yaşamaları gerekir.

Türkiye Postası: Yani 5 yıldan sonra mı bu hak düşer mi?

Dr. İ. Münch: Evet, aşağı yukarı. İkinci olarak hangi yabancılar meselesi var. Burada birinci im-

miş demek istemiyoruz) olması ge-
masını benimstedikler

TUUSTAV

154 ülkeden 2800 kadın Moskova'da biraraya geldi

Moskova'da 23-27 Haziran günleri, "2000 yılına kadar nükleer silahsız bir dünya! Barış, Eşitlik, Hedef!" belgisiyle toplanan Dünya Kadınlar Kongresi, dünya kadınlarının kolektif sesinin gücünü bir kez daha sergiledi. Kongreye 154 ülkeden ve 78 uluslararası kuruluştan 2823 kişi katıldı. 800 kadar gazetecinin izlediği kongrenin açılış ve kapanış oturumları Kremlin'de Kongre Sarayı'nda yapıldı.

Kongre'nin açılış oturumunda SBKP Genel Sekreteri Gorbacov'un kadınları selamlayan konuşması büyük bir coşku yarattı. Raisa Gorbacov'un da Kongre Prezidyumu'nda yer aldığı izlendi. Yine açılış oturumunda, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez de Cuellar'ın kadınların politik sürece katılmasını önemi üzerinde duran mesajı, B.M temsilcisi Margaret Anstee tarafından okunurken kapanış oturumunda da kongreye mesaj gönderen devlet adamları ve politikacılar arasında Kaddafi, Y. Arafat, Daniel Ortega, Fidel Castro, Oliver Tambo gibi kişilerin de bulunduğu açıklandı.

Kongre süresince, 25 komisyon, bir tartışma merkezi ve 25 kalışma grubu düzenleyen kadınlar, bu çalışmalarını üç ayrı merkezde yürüttüler. Komisyonlar, "Kadın ve Silahsızlanma", "Kadın ve Çalışma", "Kadın ve Toplum", "Nairobi Stratejilerinin uygulanması", "Kadın, Çocuk ve Aile", "Kadın ve Ulusal Kurtuluş Mücadelesi", "Geleceğin Sorunları ve Kadın", "Bazın-Yayın Araçları ve Kadın", "Baskıları altından toplandı. Ayrıca, kadın ve sosyalizm ile kadın haklarının çinmenesi ve kadınlara yapılan baskı ve işkenceler konusunu iki merkezli oturumda ele alındı. Bunların yanı sıra daha küçük tartışma grupları, genç kadınların sorunlarını, kadınların sendikalarındaki rolünü, yeni teknolojilerin kadınların konumuna etkisini, çevre korunması sorunlarını, çeşitlenir ortadan kaldırılmasını ilginç önlemleri, feminiizmi ve daha bir çok konuyu tartıştılar, ayrı bölgelerden gelen ve benzer sorunları olan kadınların kendi aralarında çalışma grupları oluşturuldu ya da dayanışma.

ni bir başka temsilci teslim aldı.

Toplantılarda konuşmalar İngilizce, Rusça, Fransızca, İspanyolca, Almanca, Arapça olmak üzere altı dilde yapıldı. Kongre süresi boyunca katılan delegelerin yaklaşık üçte biri söz aldı.

Uluslararası ve ulusal düzeyde çok çeşitli kadın örgütlerinin temsilcilerinin katıldığı kongrede en kalabalık ülke delegasyonları

ABD(162), Kanada(100), İngiltere(99), Federal Almanya(80) oluşturdular.

Dünya Kadınlar Kongresi'ne yurt içindeki ve yurtdışındaki ulusal ve uluslararası örgütlerden ve çeşitli mesleklerden 24 Türkiye'li kadın da katıldı. Türkiye'li kadınlar arasında şu kişiler yer aldı: Hale Soygazi (yazarı-özellik), Prof. Dr. Oya Köymen (yayın-özellik), Işıl Özgentürk (yazar), Nurtan Tuğ (yayın-özellik), Füsün Baysan (gazeteci-Gün Dergisi), Serim Timur (UNESCO), Nüzhet Mengü (Uluslararası Kadınlar Konseyi Onursal Başkan Yardımcısı), Ilirici Kadınlar Derneği (IKD) delegasyonundan Genel Başkan Beria Önger, Genel Sekreter Zühal Kılıç, Şeyda Talu, Ayşe Coşkun, Yüksel Selek, Bilge Gümüş, Semra Ulusoy, Berin Uyar, Filiz Kardam, Akgül Baylar, Ayşe Bircan, ve yurtdışı kadın ve göçmen örgütlerinden Nuran Özdemir (Avustralya), Tülin Tarakçıoğlu (FAC), Nur Erkoç (FAC), Maviye Karaman (Hollanda), Latife Fezan (İsvet), Azize Tank (Batı Berlin).

Komisyonların bir çoğunu izleyen Türkiye'li delegeler, "Toplum ve Kadın", "Nairobi stratejilerinin uygulanması" komisyonlarıyla, kadınlara ilişkin konvansiyonun çeşitli ülkelerde uygulanması konusundaki özel bir toplantıda ve Ortadoğu kadınlarının dayanışma gecesinde konuşmalar yapmak, ülkemizin genel olarak içinde bulunduğu koşullardan, kadınların yaşantılarından, dilekçe ve dayatma karşı yürüyüş gibi kadın eylemlerinden söz etmek olanağı bulundu.

Kadın özgürlüğünün düzeyi tüm toplum-daki özgürlüğün doğal bir ölçütüdür. Lenin'in belirttiği gibi, kadınlar erkeklerin yasal ayrıcalıklarıyla engellendiği sürece, gerçek özgürlük yoktur, olmaz da, kadının konumunun bir ülkedeki demokrasi düzeyinin barometresi ve insan haklarına gösterilen saygının belirtisi olduğuna da ekleyebiliriz...

"... Biz Sovyet kadınlarının da girişkenliklerini serbest bırakmak ve hareketlendirmek, yeniden yapılanma sürecinde onlardan da mümkün olduğunca yararlanmak istiyoruz. Son günlerde bu amaca yönelik önemli bir adım da atıldı. Ülke çapında, Sovyet Kadınlar Komitesi'nin himayesinde biraraya gelen kadın şuraları açılmaya başladı.

Biz onlardan çok şey bekliyoruz. Bu şuralar kadınların enerji ve girişkenliklerini kaynağı gibidir. Çok önemli işlevleri vardır. Onlar, her kentte, köyde, fabrikada, mahallede ve evlerde halkın içinde çalışarak kadınların ve ailelerin sorunlarını en iyi şekilde öğrenirler ve gerektiğinde yerel yönetimlerle işbirliği içinde zamanında onlara yardım edebilirler..." (SBKP Genel Sekreteri Gorbacov'un konuşmasından)

İncecik sesleriyle "Dünyamızı koruyun, çünkü o çok güzel" diyen çocukları kadınlar bağrıma bastı.

Moskova'da yüreklandirici bir buluşma

FILİZ KARDAM

Hani insanın yaşamında çok uzun süredir görmediği dostlarına, hem de hiç beklemediği bir zamanda ve yerde kavuştuğu günler vardır... "Nerden başlasak konuşmaya", "neler yapacak", "birlikte nerelere gitecek" derken bir telas ve heyecan içinde sanisi başlamak bitiverir böylesi günler... Her anını doya doya yaşamadığınız için damagınızda buruk bir tat bırakarak geçer. Dünya Kadınlar Kongresi'ni düşünün geçtiği günleri Moskova'daki altı gün benim için böylesi günlerden oldu...

Kongre'nin ilk gününden itibaren bana en çarpıcı gelen çeşitliliğizim, renkliliğizimdir... Bizler, dünyamızdaki iki milyar 400 milyon kadından yalnızca 2800'ü idik.

ma, onu yaşamayı bir yer haline getirme kaygısı bütün kırıklıklardan ve en derin acılardan daha güçlüydü. Bunun için birbirimizi ve sorunlarımızı daha iyi tanımak, bunun için politik karar mekanizmasında daha etkin konumlarımıza sahip olmak istiyorduk. Barışın olmadığı bir dünyada, temel insan haklarının gerçekleştirilmesi toplumdaki kadınların gerçek eşitliğe sahip olmasından söz edilebilir miydi?

Hepimiz, ortak amacımızla ulaşmak için diyalogu daha da geliştirmek, karşılıklı deney alışverişinde bulunmak, ortak sorun etiyim biçimleri üzerinde tartışmak ve 1985 Nairobi Dünya Kadınlar Kongresi'nden sonra ne kadar yitirdiğimiz değerlerimizi yerine getirmek Moskova'ya...

vaşısının "Barış ve Kadın" komisyonunda belirttiği gibi barışı artıran güzel sözler söyleyerek ve gözyaşları dökerek savunmak mümkün değildi. Kadınlar olarak çok daha enerjik, çok daha birleştirici, çok daha cesur adımlar atabiliirdik. Özellikle 1980 sonrasında barış hareketinin militan güçlerinden olduklarını defalarca sergileyen kadınların içinde şimdi önemli bir deney birikimi de vardı.

Ve işte, on çocuk, 12 torun sahibi, barış eylemlerinde defalarca tutuklanan Amerikalı büyükanne, "bu uğurda herkes hapse girmeyi göze almalı" derken, FAC'den 65 yaşındaki Martha Kuder de Federal Almanya'da barışın korunması için ne mümkünse yapacağına dair hepimiz söz veriyorduk. Sosyal demokrat Martha Kuder, Heilbronn

gün önceden duyurulabilirdi... Küçük, mikrofonuz ve kulaklıksız yapılan toplantılarda daha iyi bir tartışma ortamı doğduğuna, Federal Almanya ve Avusturya delegelerinden küçük bir grupla birlikte Moskova Dostluk Evi'nde Sovyet kadınlarıyla yaptığımız bir sohbet toplantısında somut olarak görüyordum. "Bilin Çalışanlar Derneği" üyesi olan Sovyet kadınları ile bir taraftan kahvelerimizi içerken, bir taraftan da kendilerine Sovyet Kadınlarının toplumdaki konumu ve Sovyetler Birliği'nde yeniden yapılanma çalışmaları üzerindeki sorunlar yöneliyorduk.

Dünya Kadınlar Kongresi'nin Moskova'da yapılması olmasın bir avantajı da Sovyetler Birliği'nin başkentini 9 milyon nüfuslu Moskova'yı hiç almazsa günümü-

bir çok şey bize Moskova'yı ve Sovyet halkını tanıtır. Hele Kongre'nin açılışında ve kapanışında Sovyet çocuklarını sunduğu gösteriler ise Sovyet halkının barışçevirliğini ve yarıcalıklarının simgesi oluyor hepimiz için...

ka cumhuriyetin ulusal gıysileriyle yeni bir ekip geliyor, onu da daha başkaları izliyor... Bir de bakıyorsunuz sahneyi en az 500 çocuk doldurmuş, hepsi aynı anda dans ediyor ve birarada edili birliktedir...

daki rolünü, yeni teknolojilerin rakar rakar...
Kongresi'ne katılmak üzere gitti-
moskova'daki altı gün benim
için böylei günlerden oldu...

Kongre'nin ilk gününden itiba-
ren bana en çarpıcı gelen çeşitli-
liğimiz, renkliliğimizdi... Bizler,
dünyamızdaki iki milyar 400 mil-
yon kadından yalnızca 2800'ü idik.
Ama rasgele bir 2800 değildik ki...
154 ülkeden, farklı toplumsal siste-
mlerden, farklı gelişmişlik düze-
yindeki toplumlardan, yüzlerce
ulusal kuruluştan, gelmiştik. Çok
çeşitli dünya görüşlerine, inançlara
ve politikalara sahiptik. Yalnızca
derimizin rengi, boyumuz -posu-
muz, kıyafetlerimiz, takip-takıştır-
dıklarımız değildi farklı olan. Ya-
şam biçimlerimiz, değerlerimiz
kültürlerimiz, dillerimiz de farklı
farklıydı... Ve bu farklılıklarımız
dönütü de biraraya geldikimiz-
de bütbütün zengin, bütbütün gü-
zeldik...

Öte yanda, bizi birleştiren ortak
kaygı, küçük gezegenimizi koru-

Hepimiz, ortak amacımıza ulaş-
mak için diyalogo daha da geli-
tirmek, karşılıklı deney alışverişin-
de bulunmak, ortak somut eylem
biçimleri üzerinde tartışmak ve
1985 Nairobi Dünya Kadınlar
Kongresi'nden sonra ne kadar yol
aldığımızı değerlendirmek üzere
gelmiştik Moskova'ya...

"Barış İçin Büyükkanneler" ör-
gütünden Amerikalı Cynthia Ste-
fenoni'den, üç çocuğunu devrim
yolunda yitirmiş Afganistanlı Bihi
Mardjan'a, Margaret Papandreu'dan,
askeri üslerle karşı kampanya
yürüten Filipinli rahibeye, Alman
film rejisörü Margaretha von Trot-
ta'dan, karşı-devrimci saldırılarda
bir bacağını yitirmiş Orta Amerika-
lı gençce kız, Sovyet kozmonot-
zu Svetlana Savitskaya'dan, Filis-
tinli ve Lübnanlı kadınların acısını
kendı acısı sayan İsrailli avukata
dek hepimiz en başta silahların sus-
tuğu bir dünya istediğimiz için bu-
radaydık...

İngiltere'den gelen bir barış su-

veyet kaadınlarını bir günün
konu ve Sovyet Birliği'ndeki
yeniden yapılamaz çalışmaları üzeri-
ne sorular yöneltiliyordu.

Kongre delegelerinin iki büyük
otela yerleştirildiği, komisyon ve
çalışma grupları toplantılarının üç
ayr binada yapıldığı, her gün ve
her gece onlarca toplantının, film
gösterisinin, kültür programının
aynı anda gerçekleştiği, komisyon
toplantılarında en az 40-50 kişinin
konuşmak üzere sırasını beklediği
boyfinesine büyük bir kongreyi bütü-
nyütle izlemek mümkün mü?

Bazen katılmak istediğimiz bir
toplantının yerini ararken kendimi-
zi başka toplantı salonunda bu-
luyorum, onun çekiciliğine kapılıp
oturuveriyorum. Toplantı salonları-
nın birinden diğerine koşarken, ko-
ridorlarda, otellerin girişlerinde
veya hollerinde sergilenen afişleri,
fotoğrafları bir türlü ciddi gözden
geçiremiyorum. Onca koşuşma ve
kalabalık içinde, 1983'de Bulgaris-
tan'da düzenlenen Barış Okulu'
ndan tanıdığım Leoni, İsrailli, Hol-
landalı Leonı, Norveçli Anni Bren-
na ile tekrar karşılaşıvermek, birkaç
dakikacık olsun görüşebilmek ne
kadar güzel... Hele bir akşam, tü-
müyle ransantalsı olarak Kıbrıs'ın
her iki kesiminden dostlarla birara-
ya gelip rakılarımızı, şarkılarımızı
ve umutlarımızı paylaşıyoruz...

Kongre boyunca hep düşünüyö-
rum: Komisyonlarda ele alınan ko-
nular bu kadar genel başlıklar al-
tında toplanmamalıydı. Çalışma
gruplarının daha küçük olmasına
çalışılmalı, her günün programı,
"sürpriz" toplantılarıyla birlikte bir

Sovyet kaadınlarını bir günün
konu ve Sovyet Birliği'ndeki
yeniden yapılamaz çalışmaları üzeri-
ne sorular yöneltiliyordu.

Dünya Kadınlar Kongresi'nin
Moskova'da yapılmış olmasının
bir avantajı da Sovyetler Birliği'
nin başkenti 9 milyon nüfuslu
Moskova'ya hiç olmazsa günümü-

Konferansa üç günlük bir gecikmeyle katılan Angela Davis (arkada)
gittiği her yerde adeta bir sevgi çemberiyle kuşatılıyordu. (Önde
Hale Soygazi).

zün ucuya görebilmek, ve Sovyet
halkını "Perestroika" sürecinin he-
yecanı içinde izlemek... Gerçi, yon-
ğun kongre programı içinde Mos-
kova'yı görmemiz için ayrılan bir
gün içinde pek fazla birşey yapmak
olanaklı değil. Yine de gördükleri-
miz, toplumun çok yönlü bir tartış-
ma ve her alanda yeni anlayışları
yaşama geçirme çabasına girdiğini
yanıttıyor.

Öte yanda, Nazım'ı ziyaretimiz-
de mezanın üzerinde bulduğum-
muz laptaze çiçeklerden, Lenin'in
Anı Kabiri önünde oluşan dev
kuyruklara, Moskova'nın Timirya-
zerski semtinde ziyaret ettiğimiz
Göz Cerrahisi Hastanesi yöneticisi
doktorun hastanede gerçekleştir-
tikleri ekip çalışmasını bize anlat-
ken duyduğuy heyecandan, küçük
aksaklıklara canları birden çok sı-
kılan tercümanlarımız da küçük

bir çok şey bize Moskova'ya ve
Sovyet halkını tanıttı. Hele
Kongre'nin açılışında ve kapanı-
şında Sovyet çocuklarının sundu-
ğu gösteriler ise Sovyet halkının
barşseverliğinin ve yaratacılığının
simgesi oluyor hepimiz için...

Konferansa üç günlük bir gecikmeyle katılan Angela Davis (arkada)
gittiği her yerde adeta bir sevgi çemberiyle kuşatılıyordu. (Önde
Hale Soygazi).

zün ucuya görebilmek, ve Sovyet
halkını "Perestroika" sürecinin he-
yecanı içinde izlemek... Gerçi, yon-
ğun kongre programı içinde Mos-
kova'yı görmemiz için ayrılan bir
gün içinde pek fazla birşey yapmak
olanaklı değil. Yine de gördükleri-
miz, toplumun çok yönlü bir tartış-
ma ve her alanda yeni anlayışları
yaşama geçirme çabasına girdiğini
yanıttıyor.

Konferansa üç günlük bir gecikmeyle katılan Angela Davis (arkada)
gittiği her yerde adeta bir sevgi çemberiyle kuşatılıyordu. (Önde
Hale Soygazi).

ka cumhuriyetin ulusal gıysileriyle
yeni bir ekip geliyor, onu da dünya
başşalan ediyor... Bir de bakıyor,
suzun sahneyi en az 500 çocuk
doldurmuş, hepsi aynı anda dans-
ediyor ve birarada değil birlikte dan-
sediyor... Bir seferinde de karatıl-
mış sahnedeki ışık ayınlarıyla ilk
önce elleri ve kolları, sonra da bütü-
nün vücutlarıyla güvercin olup,
uçup gidiyorlar... Arkalarındaki
dev perdede Sovyetler Birliği'ni-
den, ya da dünya kadın hareketin-
den çeşitli görüntüler yansıtıyorlar.
Zaman zaman hepimize, **"acaba
biz rüya mı görüyoruz?"** dedirtecek
kadar olağanüstü bir gösteri bu!
Gözümüzü, kulagımızı duyuram,
kafamızı, yüreğimizi dolduram bu
renk ve hareket cümbsüyle, estetik
ve uyum şaheseri karşısında biz
2800 kadın yine sulu sulu ağla-
maktan başka birşey yapamıyoruz.
Dünyamızın güzelliği ve renkliliği
bundan daha güzel nasıl anlatıla-
bilir? Sovyet halkının dünya barış-
nın korunmasına inancı bundan
daha etkili bir biçimde sergilenen-
bilir mi? Bu çocuklar 2000 yılının,
atom silahları bir 2000 yılının, mü-
decist sanki... Çok yaşayın siz co-
çuklar...

Ve biz 2800 kadın bir taraftan
gözyaşlarımızı silip, sahnedan ara-
mıza imiş olan çocukları kucak-
larken, bir taraftan da tüm Kongre
boyunca yaşadıklarımızı bir kez da-
ha bilincimize çıkartıyoruz: Birlik-
te daha güzel, daha zengin, daha
güçlüyüz. İşte, çektiğimiz bütün
acıları inat eder gibisine sık sık
süslenmişiz, ve çeşitli zorlukla-
rımıza inat başlarımızı dimdik...
Kongre'mizin kapsamında konu-
şan gençce Amerikalı kız haklı:
**"Dünyamızın bize şimdiki daha çok
gerekisini var. Biz de onu de-
ğiştirebilecek kadar güçlüyüz."**

Kongreye katılan 24 Türkiyeliden bir bölümü 1. ve 2. sıralarda görülmüyor.

TIŞTAV

Köln'de yapılan tartışmalı toplantıda işçiler sorunlarını dile getirdiler

İşçi şirketleri, işçi döviz mevduat hesapları, işçi döviz girişleri, konut kredileri ve benzeri konuların tartışıldığı toplantıda, Anayasası'nın "Her yurttaş yasalar önünde eşittir" ve "Her T.C. yurttaş çalışma hakkına sahiptir" biçimindeki ilkeleri hatırlatılarak, bedelli askerlik ve prim iadeleri uygulamalarının

anayasaya aykırı olduğu belirtildi.

Birleşmiş faizleri zamanında ödemeyen Merkez Bankası, son günlerde işçilere gönderdiği mektuplarda, ülkenin döviz sıkıntısı içinde olduğunu ve bu nedenle, faiz ödemelerinin geciktirileceğini söylemeye başladı.

İşçi sorunları ve demokrasi

Özlem ÖZGÜR

Geçenlerde, Köln İşi Birliği'nin düzenlediği ve işçi sorunlarının tartışıldığı bir seminare katıldım. Hem seminare dinlediklerimi ve hem de, toplantı öncesi ve sonrası işçilerin anlattıkları, gerçekten inanılır gibi değil. Bunlardan birkaçını aktarmak istiyorum.

Birincisi şöyle: Köln ve çevresinde çalışan ve hemşehri olan yirmi Türkiyeli göçmen işçi, kendi kentlerinde kuralan bir işçi şirketine, birlikte beşer bin marklık ortaklık payı ile katılıyor. Bu işçi şirketi, daha kuruluşuyla birlikte, yönetim olarak bir büyük sermaye grubunun eline geçer ve yönetim, ortak işçilere büyük kar oranları vaade eder.

Aradan on yılı aşkın bir süre geçer. Ortak işçiler, türlü çeşitli gerekçelerle sürekli oyalanır; ve bunlara, bir kuruşluk kar payı ödenmez. Bunun üzerine işçiler haklarına sahip çıkmak ve yönetimi değiştirmek amacıyla, hareketle geçer; ve 200 dolayında işçi ortak, örgütlenerek bu işçi şirketinin genel kuruluna katılma kararını alır.

İşçilerden bir bölümü, genel kurula katılır; ama çoğunluğu, yönetime karşı görünüşe beş kişiye vekaletname vererek, genel kurulda bu yöntemle haklarını kullanır. Sonra ne mi olur? Genel kurula, işçilerin vekaletname verdiği beş kişilerin tümü de, şirketi elinde tutan sermaye grubunun adamı çıkar; ve bunlar yönetimden yana oy kullanırlar. Ve sonuçta, kar payı isteyen ve yönetime talip olan işçi ortakları, her açıdan defteri dürlür; ve bunların, şirkete koydukları sermaye payları bile, "ham-ham" edilir.

İkincisi, çok daha ilginç: Büyük sermayenin yönetimini eline geçirdiği işçi şirketlerinde, yönetimi değiştirmek ve yönetime katılmak istemlerini önelemek amacıyla, yaygın olarak kullanılan yöntemlerden birisi de, sahte vekaletname tanzimi olmaktadır.

Örneğin, işçi şirketine ortak olan işçiler, kuruluşun genel kuruluna katılacak arkadaşlarına vekaletname vererek, genel kurulu'da her türlü hükmü kullanırlar, bunlara devrediyorlar. Ve bu vekaletnameler, genel kuruldan bir süre önce, işçi şirketinin kuruluşuna gönderiliyor.

İşçi şirketinin yöneticileri ise, gerçek vekaletnamelere karşılık olarak, kendilerini yetkili gösteren, sahte vekaletnameler düzenliyorlar. Ve dolayısıyla, genel kurulda, aynı ortaklara ilişkin olarak biri gerçek ve öteki sahte, ortaya iki ayrı vekaletname çıkıyor.

Hükümet komiseri, bu vekaletnamelerin, ikisini de iptal ederek yok sayıyor. Çünkü, yürürlükteki Türk Ticaret Yasası böyle buyuruyor. Yine yürürlükteki Türk Ceza Yasası ise, sahte evrak düzenleyenler için, ağır hapis ve para cezası hükmünü öngörüyor. Ancak, bu yasa maddesi, egemen güçleri işçi geçerli olamıyor.

Yalnızca, bu iki örnekte görülen uygulamaları değil; aynı zamanda, çok değişik yol ve yöntemlerle, işçi şirketleri belli sermaye gruplarının eline geçiriyor; ve sonuçta, işçi ortakları bir kuruş kar payı ödemek bir yana, bunların ortaklık paylarını da elkonuyor. Coşunluluğu yaşadığı olan bu

Türkiyeli göçmen işçiler haklarına sahip çıkmak istiyorlar

28 Haziran 1987 tarihinde, Köln İşi Birliği'nin düzenlediği ve Türkiyeli göçmen işçilerin sorunlarının tartışıldığı, bir toplantı yapıldı. Ağırliklı olarak, "işçi şirketleri" konusunun tartışılması bu seminerde, bir dizi başka sorunlar da ele alındı ve Türkiyeli göçmen işçiler, yaklaşık 25 yıldır hiçbir T.C. hükümetinin kendi sorunlarına çözüme getiremediği dile getirdiler, bunların çözümünün demokrasiden, işçiden ve halktan yana bir hükümetin, işbaşına gelmesiyle mümkün olabileceğini söylediler.

İlgili tartışmalı toplantıya katılan ve bir işçi şirketine ortak olan bütün işçiler, 350 bin dolayındaki

kasa'nda 300 bin dolayındaki işçi döviz mevduatı hesaplarında toplanan paranın miktarı, 5 milyar 300 milyon dolara ulaşmış bulunuyor.

Prim iadeleri ve konut kredileri

İlgili tartışmalı seminerde, örnek üzerinde durulan noktalardan bir başkasını da, prim iadeleri ile Federal Almanya'da yapı tasarruf hesabı olan işçilerin konut kredilerini Türkiyeli'de kullanabilmelerine ilişkin konular oluşturdu. Göçmen işçiler, her iki uygulama ile Özal hükümetinin işçi haklarını sattığını

dile getirdiler, bunların Federal Alman hükümetinin geri dönüşü zorlamalı politikasının bir parçası olduğunu ve ayrıca, işçi haklarının gasp edildiğini söylediler.

Bilindiği gibi, prim iadeleri uygulamasına göre, göçmen işçilerin bir kısmının primlerinin işçi paylarını geri alabilmeleri için, hem Türkiyeli'ye kesin geri dönüş yapmış olmaları, hem kesin dönüşten sonra iki yıl beklemeleri ve hem de, Türkiyeli'e sigortalı bir işçi çalışmaları gerekiyor. Aynı şekilde, Federal Al-

manya'da çalışan ve yapı tasarruf hesabı sahibi olan işçilerin, ıvanı 60 bin mark olan konut kredilerini Türkiyeli'de kullanabilmeleri için, bunlar dört yıl içinde kesin geri dönüş yapmış olmaları ve dönüşten sonra, kullandıkları kredinin anapara ve faiz taksitlerini, Türk parası olarak ödeyecekleridir. Yine bilindiği gibi, yapı tasarruf sandıkları verdiği kredilere yüzde 3,5 ile yüzde 6 oranında faiz uygulanması rağmen Türkiyeli'de yapılacak ödemelere yüzde 19 faiz oranı uygulanacak ve işçiler, ayda

ortalama 200 bin lira gibi Türkiyeli koşullarına göre çok büyük bir miktarda borç taksidi ödemek zorunda kalacaklar.

Prim iadeleri ve konut kredisine ilişkin uygulamaların, geri dönüş zorunluluğuna bağlanmasını, prim iadelerinde işveren payının da ödenmesini ve gönüllü geri dönüş durumunda, hiç bir işte çalışmama koşunun kaldırılmasını, konut kredisi taksitlerinin miktarının ve faiz oranının düşürülmesini isteyen işçiler, bu istemler etrafında güçlerini birleştirmeleri ve mücadele etmeleri gerektiğini belirttiler.

Toplantıda, anayasasının "Yasalar önünde her T.C. yurttaş eşittir" ve "Her yurttaş çalışma hakkına sahiptir" biçimindeki ilkeleri hatırlatılarak, prim uygulamamızdaki "Türkiyeli'de hiçbir işte çalışmaz" koşulu ile "bedeli uygulamamız"ın anayasasının bu hükümlerine aykırı olduğu belirtildi. Bilindiği gibi, bundan bir süre önce yürürlüğe giren "Bedelli Askerlik Yasası"na göre, Türkiyeli'de yaşayanlar 2,5 milyon lira ödeyerek üç ay temel eğitimle kısa süreli askerlik uygulamalarını yararlanacak gençler 15 bin mark; yani, yaklaşık 7 milyon lira ödemeleri gerekiyor.

Tartışmalı toplantıda, işçi döviz girişleri de ele alındı ve ülke ekonomisinin döviz çok büyük ihtiyacı ve gerekçesiyle, hükümetin yıllardır dışatımı holdinglerin dövizlerine yüzde 50 dolayında prim ödediği hatırlatılarak, işçi döviz girişlerine de prim ödenmesi istendi. Bilindiği gibi, Türkiyeli'ye yıldı ortalaması 2 milyar dolar dolayında resmi kanaldan ve 1 ile 1,5 milyar dolar dolayında da, resmi olmayan kanallardan işçi döviz girişi oluyor ve böylece, Türkiyeli göçmen işçiler ülke ekonomisine büyük katkıda bulunuyorlar.

Yeni İşsizlik Parası Yasası

FAC hükümetince kararlaştırılan ve 1 Temmuz 87'den itibaren yürürlüğe giren işsizlik ödenekleri yasası, bu zamana kadar yapılan uygulamalara belirli değişiklikler getiriyor. Buna göre:

● 1 Temmuz 87'den önce işsiz olanlar ve 30 Haziran 87 tarihine kadar işsizlik ödenegi almayan haklarını kaybetmemiş olanlara ödenekleri yeni yasanın öngördüğü süre kadar uzayacak.

● Yasadan yararlanmak için 1 Temmuz 87'den önce en az

42 yaşında olmak şarttır. Yeni uygulamaya göre en fazla işsizlik parası alabilme süresi şöyle:

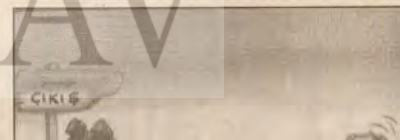
● 42 yaşında olanlar için 18 ay
● 44 yaşında olanlar için 22 ay
● 49 yaşında olanlar için 26 ay
● 54 yaşında olanlar için 32 ay

Yukarıda belirtilen gün sayı, nakamıtar en fazla işsizlik ödenegi alabilme süresi olup, kimin, ne kadar süreyle işsizlik ödenegi alabileceği o kişinin çalıştığı süreye, yani işsizlik kasasına ödediği işsizlik aidatı süresi" bakılarak hesaplanır.

IMF'nin isteği üzerine İğneden ipleğe zam yapıldı

Altı ayda yıllık enflasyon hedefi aşıldı

İTO'nun tüketici fiyatları endeksinde göre, içinde bulunduğumuz yılın Ocak-Haziran dönemini kapsayan altı aylık süreçte fiyatlar yüzde 25,3 oranında artış gösterdi ve böylece, hükümetin 1987 yılı için öngördüğü yüzde 20'lik enflasyon hedefi yılın ilk yarısında aşılmış oldu.

IMF'nin eli emekçilerin cebinden çıkmıyor

Memur maaşlarına esas olan katsayı, Özal hükümeti tarafından 66'dan 70'e yükseltildi ve böylece, memurların eline geçen net aylık maaş, ortalama 16 milyon 750 bin 250 lirası oldu.

ni zamanda, çok değişik yol ve yöntemler, işçi şirketleri belli sermaye gruplarının eline geçiyor; ve sonuçta, işçi ortaklara bir kuruş kâr payı ödemek bir yana, bunların ortaklık paylarına da elkonuyor. Çoğunluğu yasadışı olan bu uygulamalar karşısında, hükümet işçilerin haklarını sahip çıkarak bir yana dursun; o, işçi şirketlerinin büyük sermayenin eline geçmesinde aktif bir rol oynuyor.

Hükümetin bu konuya yaklaşım biçiminde, şaşırtıcı bir yan mı vardır? Elbette ki yoktur. Türkiye'li göçmen işçilere, alışılmış deyimleyle salt bir dövüz makinası gözüyle bakın; ve bizzat, işçileri türlü çeşitli yollardan soyup soğana çeviren ve onların, çalıştıkları ülkelerdeki haklarını bile satışa çıkaran bir hükümetten; elbette ki, bir başka tavır beklenemez.

İşçilerin, bu konuda verdiği sayısız örnekten, ikisi gerçekten ilginç ve öğreticidir. Birincisi, Türkiye'li göçmen işçilerin dövüz mevduat hesaplarına uygulanan yıllık faiz oranlarının düşüklüğünün ve asıl önemlisi, birikmiş faizlerin zamanında ödenmemesinin, büyük bir şikâyet konusu olduğu gözleniyor. Bu konuda, konuştumğum bütün işçiler, Merkez Bankası'nın faiz ödemelerini üç yıla kadar varan bir süre geciktirebildiğini söylüyorlar. Köln'deki seminerde konuştuğum bir işçi, aynen şunları anlatıyor:

"Merkez Bankası'nda, dövüz mevduat hesabım var. Üç yıldır, birikmiş faizlerimi alamıyorum. Bundan bir süre önce, bu kuruluşu bir mektup yazarak faizlerimi istedim ve aksı durumunda, mahkemeye başvuracağımı söyledim. Bana verilen yanıtta, ülkenin dövüz sıkıntısı içinde olduğu belirtilerek, birikmiş faizlerini alabilmen için bir süre daha beklemen gerekir deniliyor."

Bunun sonucunda, ne mi oluyor? Merkez Bankası'nın, işçi dövüz mevduat hesaplarına yılda ortalama yüzde 8 dolayında öngördüğü faiz oranı, faiz ödemelerinin bir yıl geciktirilmesi durumunda, pratik olarak yüzde 4'un bile altına düşüyor.

İkincisi, seminerde konuştuğum bütün işçiler, gümrük kapılarında ve konsolosluklardaki kötü davranışlarında, baskarlı halinde şikâyetçidirler; ve buralarından, birer soygun kapısı halinde geldiğini söylemektedirler. Örneğin, işçiler su soruya yanıt arıyor: Konsolosluklarda, Hava-Kara-Deniz Kuvvetlerini Güçlendirme Vakıfları için, bizlerden **"bağış"** adı altında zorla **"haracı"** alınıyor; bu uygulamanın, en küçük bir yasal dayanağı var mıdır?

Gözlenen ötür ki, Türkiye'li göçmen işçilerin bu ve benzeri konularda, yılmaksız ve çözüm bekleyen bir dizi soruları vardır. Ve bu sorunların çözümü, Türkiye'deki demokrasi mücadelesiyle, demokrasi konusıyla doğrudan bağlıdır. Ancak, bu kadarını söylemek yetmiyor; şimdiki bu konu etrafında daha yoğun düşünmek ve daha yoğun kafa yormak gerekiyor.

göstere ve böylece, hükümetin 1987 yılı için öngördüğü yüzde 20'lik enflasyon hedefi yılın ilk yarısında aşılmış oldu.

Önümüzdeki günlerde, bir Uluslararası Para Fonu (IMF) heyeti Ankara'ya gelecek, Türkiye ekonomisini denetleyecek. IMF heyetinin Türkiye'ye gelmesinden önce, Özal hükümeti iğneden ipliğe değin uzanan hemen herşeye yüksek oranlı zamlar yaptı ve bu arada, içinde bulunduğumuz yılın ilk yarısı sonunda, hükümetin 1987 yılı için öngördüğü enflasyon hedefi aşıldı.

İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) derlediği tüketici fiyatları endeksinde göre, içinde bulunduğumuz yılın ocak-haziran döneminde kapsayan altı aylık sürede, fiyatlar yüzde 25,3 oranında artış gösterdi. Bilindiği gibi, Özal hükümeti, 1987 yılı için yüzde 20'lik bir enflasyon oranı öngörmüş ve bu hedef, bütçe ve programda yer almıştı. İTO'nun ilgilili tüketim endeksinde göre, geçen yılın haziran ayından bu yılın haziran ayına kadar geçen bir yıllık sürede ise, enflasyon oranı yüzde 37,4 olarak gerçekleşti.

Herşeye zam

Ayrıca, Özal hükümetinin kamu sektörü tarafından üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarını büyük ölçüde artırmayla birlikte, özel sektör ürünlerinin fiyatlarına da, büyük oranlı zamlar yapıldığına dikkati çeken uzmanlar, enflasyon oranının yıl sonunda yüzde 50'nin üstüne çıkacağını belirttiler. Hükümet, Sümerbank ürünlerinin fiyatlarını yüzde 10 ile yüzde 25 ve elektrikli fiyatını yüzde 10 ile yüzde 12 oranında arttırırken, THY ve PTT hiz-

metlerine yüzde 20 ile yüzde 33 oranında zam yapıldı.

Buzdolabı, otomobil, çamaşır makinası ve benzeri, dayanıklı tüketim mallarının fiyatlarına yüzde 5 ile yüzde 10 ve demir çelik ürünlerinin fiyatlarına yüzde 12,5 ile yüzde 25 oranında zam yapılırken, cam ürünlerinin fiyatları yüzde 4 ile yüzde 10 ve hastahane ücretleri de, yüzde 150 oranında arttırıldı. Peşpeşe gelen bu zamların etkisiyle, başta sebze ve meyva olmak üzere bütün temel gıda maddelerinin fiyatlarında önemli artışlar oldu ve bu zam furyasının, bütün mal ve hizmetlerin fiyatlarına yansıtacağı belirtili.

yeni bir kölelik anlaşması daha

Dünya Bankası'ndan alınan 325 milyon dolarlık krediye karşılık olarak, imzalananan yeni bir anlaşma ile Türkiye'nin bağımsızlığı ve ulusal onuru bir kez daha ayaklar altına alınarak, ülkenin enerji sektörünün yönetimi, denetimi ve bu konuda politikaların oluşturulması, bu kuruluşun buyruğuna bırakıldı. Resmi Gazete'nin 1 Temmuz 1987 tarihli sayısında yayınlanarak yürürlüğe giren anlaşmaya göre, Türkiye'de enerji sektöründe faaliyet gösteren bütün kamu kuruluşlarına, Dünya Bankası denetçileri atanacak ve bunlar, enerji politikasını sapıtarak ve uygulamaları denetleyecek, durumu sürekli ilgili kuruluşa rapor edecekler.

İlgili anlaşmaya göre, enerji politikasının ilişkin olarak Türkiye'ye bir dizi yaptırımlar dayatıldı ve bununla, ülkenin geleceği büyük bir

ipotek altına sokuldu. Örneğin, Türkiye hükümeti, Dünya Bankası'nın izni olmaksızın bir başka ülke ile enerji yatırımlarına ilişkin olarak bir anlaşma imzalamayacak ve bu konuda, bir başka yere kredi alamayacak. Yine bu anlaşmaya göre, enerji sektöründe üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarını belirlemesinde ve ayrıca, bu kesime yapılan yatırımlarda Dünya Bankası'nın direktifleri dikkate alınmadığı durumlarda, bu kuruluş Türkiye'ye verdiği kredileri tek taraflı olarak durdurabilecek ve ayrıca, başka cezai yaptırımlar uygulayabilecek.

Dahası, bu anlaşma uyarınca, enerji sektörüne ilişkin olarak açılacak bütün ihalelerde seçilecek firmaların belirlenmesinde, kesinlikle Dünya Bankası'nın onayı alınacak

ve ayrıca, TEK'in Yönetim Kurulu'nun politika üretme ve denetim organı olan Denetleme Kurulu üyeleri, Dünya Bankası'nın oluru ile seçilebilecek. Daha pek çok ağır koşulun yer aldığı bu anlaşma ile, tarım kesiminden sonra enerji sektörü de, Dünya Bankası'nın yönetim ve denetimine geçmiş oldu.

Bilindiği gibi, daha önce 300 milyon dolarlık tarım kredisine karşılık olarak Dünya Bankası ile imzalananan bir anlaşma uyarınca, tarım kesimine verilen kredilerin azaltılması, kredi faizlerinin yükseltilmesi, ithal tohumluk kullanılması, taban fiyatlarının düşürülmesi, destekleme alımlarının durdurulması ve gübre fiyatlarının serbest bırakılması istemleri kabul edilmiş ve hükümet, bunları kademe kademe yürürlüğe koymuştur.

Özellikle, Özal hükümeti tarafından 66'dan 19'ye küçültüldü ve böylece, memurların eline geçen net aylık maaş, ünvanlı memurda yüzde 7,9 ile yüzde 15,2 ve düz memurda ise, yüzde 13,8 ile yüzde 19,2 arasında atılmış oldu. Oysa, içinde bulunduğumuz yılın ilk yarısında, enflasyon oranı yüzde 25 olarak gerçekleşti ve bu uygulama ile, memur maaşlarındaki ortalama artışlar, enflasyon oranının 10 puan gerisinde tutularak, memurların satınalma gücü bir kez daha geriletilmiş oldu.

Bir erken seçim olasılığını dikkate alan Özal hükümeti, bundan bir süre önce yaptığı açıklamada, memur maaşlarındaki artışın enflasyon oranının 10 puan üzerinde tutulacağını belirtmiş ve bu açıklamayı, gazeteler memura müjde ve benzeri başlıklarla vermişti. Örneğin, Maliye ve Gümrük Bakanı Ahmet Kurtcebe Alptemecin bu konuda yaptığı açıklamada, memur maaşlarındaki artışın enflasyon oranının 10 puan üzerinde olacağını belirtmiş ve katsayısının, en düşük 74 olarak saptanacağını söylemişti.

Maliye ve Gümrük Bakanı'nın söylediği gibi, memur maaşlarındaki artış enflasyon oranının 10 puan üzerinde belirlenmiş olsaydı, katsayının 80 olarak öngörülmesi gerekcekti. Maliye ve Gümrük Bakanı tarafından yapılan bu açıklamadan IMF'nin endişe duyduğuna ve bu kuruluşun, konuya müdahale ettiğine dikkati çeken ekonomi uzmanları, son zamlar zinciri ile birlikte katsayının düşük tutulmasını, bir erken seçim olasılığının büyük ölçüde azaltılması olarak yorumladılar.

FAC demir-çelik işyerleri temsilcileri bir mektupla

Gorbaçov'a başvurdu

"Geleceğimizin korkusu ile yaşıyoruz"

Ruhr bölgesi demir-çelik işyerleri işçi ve sendika temsilcileri başkanları Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri M. Gorbaçov'a yazdıkları bir mektupla, işyerlerini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya bulunan binlerce işçinin geleceğinden duydukları endişeyi belirttiler. SBKP yayın organı "Pravda" da yayınlanan SPD'li, DKP'li ve partizan 28 işçi temsilcinin imzasını taşıyan mektubun içeriği özetle şöyle:

Sayın Gorbaçov

-Genel Sekreter-

Bu mektubu yazanlar FAC Ruhr bölgesi demir-çelik işyerleri işçi temsilcileridir. Sizin bu güne dek alayışmanız bir biçimde bayırmıyoruz, çünkü geleceğimizin korkusu ile yaşıyoruz. Tüm atom silahlarının yok edilmesi ile ilgili önerilerin seamlıyorduk. Orta menzilli roketler konusunda da "sıfır çözüm" öneriniz, bundan sonraki silahsızlanma görüşmelerine kapı açacaktır. Bizim hükümetimizin Pershing I-A roketleri konusunda katı tutumunu, böyle bir silahsızlanma anlaşmasına engel olarak görüyor ve endişe duyuyoruz. Bu nedenle: Tüm insanlığı olduğu kadar, ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişmesinde birinci sırada önemli anlama alan silahsızlanmanın gerçekleştirilmesi için tüm olanaklarımızı kullanmanızı sizden rica ediyoruz.

Bizler ve işçi arkadaşlarımızın tümü bölgemizin geleceğinden endişe duymaktayız. Avrupa Ekonomik Topluluğu ve demir-çelik patronlarının planlarına göre bölgemizdeki demir-çelik üretim yerlerinin bazılarını ve 30 bin işyeri en kısa zamanda ortadan kaldırılacak. Atom silahlarının azaltılması yoluyla FAC bölgesinden tasarruf edilecek maddi olanaklarla hedefli ve çalışanlar yararına yapılacak bir yatırım ve istihdam politikasına olan gereksinimin bugün her zamankinden daha gerekli olduğuna yürekle inanıyoruz.

Siz Sayın Gorbaçov, bundan bir süre önce "Evrim Avrupa"yı her birlikte yaşamak bir durumda tutmanın, gelecekteki ortak çalışmaların geliştirilmesinde hepimizin ortak sorumluluğu olduğuna söylemişsiniz. Aynı durumda biz de kendi ülkemizde bars, silahsızlanma, yeminsan ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi konularında aramızdaki yakın bağlarla defalarca dikkatleri çektik.

Bizler, Sovyetler Birliği'nin ekonomik yenileme planları ve Ruhr bölgesinin sahip olduğu geniş ekonomik ve teknik potansiyeli ile, geliştirilecek ekonomik ortak çalışmaya sayısız birer çıkarlar sağlayacağına inanıyoruz. Dünyamızda demir-çelik ürünlerine geniş bir biçimde gereksinim olduğu halde, ülkemizdeki demir-çelik işyerlerinin

ortadan kaldırılıp, binlerce işçinin işyerini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalmasına aklımız eremektir.

Bölgemizde, "Ortak evimiz Avrupa"nın çeşitli yerlerinde kullanılan kaliteli maldeleleri üretmektedir. Ürettiğimiz bu maldelelerin bir kısmı sizin ülkenizin endüstrisinde veya ekonomimizin diğer kollarının geliştirilmesinde kullanılabılır.

Bu mektubumuzla dikkatleri sadece bizim görüşlerimize çekmek istemiyoruz. Aynı zamanda, bizim ülkemizin sorumlularının sürütme yerine birlikte çalışma prensibini politikalarının ana noktası yapma yolunda sizin münasip göreceğiniz bir biçimde etkilemeniz ricasıyla bağlantılı görüyoruz. Bu konuda sizin ülkenizin verdiği siparişler sayesinde binlerce arkadaşımızın işyerlerinin güvence altına alındığını unutmuyoruz.

Bu mektubu size, uluslararası alanda olumlu gelişmelerin sürmesini büyük ümitler bağladığımız bir ortamda yazıyoruz. Yakında ülkemizin yüksek düzeylerdeki kişilerle görüşeceğiz. Bu görüşmelerde, barışçı anlayış ve ekonomik alanda birlikte çalışma arasındaki bağın her iki tarafın çıkarına olduğunu daha açık belirtileceğini kendinizi bilmenizden katkıda bulunabiliriz. Lütfen bu mektubumuza bölgemizdeki binlerce arkadaşımızın arzusu olarak da kabul edin. Bu zamana kadar sürdürdüğünüz ortak ekonomik ilişkiler bölgemizdeki binlerce işçi arkadaşımızın işyerini güvence altına aldı.

İnandırıcı ve güvenilir silahsızlanma girişim ve önerileriniz yanında, en kısa zamanda ticaret ilişkilerimizin geliştirilmesi ve böylece ülkemizdeki işyerlerinin güvence altına alınması girişimlerini birleştirirseniz çok memnun oluruz. Dosya selamlarımızla.

Ruhr bölgesi demir-çelik işyerleri işçi temsilcileri.

Milyonlarca işçi, emekçi "Perestroyka"yı aktif olarak destekliyor

Sovyet yenilenme politikasında yeni adımlar

SBKP Merkez Komitesi'nin yenileme politikası konusunda aldığı kararlar, Yüksek Sovyet'in de onaylanmasıyla yasalarla yürürlüğe girdi. Buna göre işyerleri, işyeri kısımları, birimleri, kolektifler ve milyonlarca işçi, emekçi alınan bu kararlardan etkileniyorlar.

Bir dizi karar arasında en önemlilerinden biri, işyerlerinin kendi kendilerini finanse edip, kırla çalışmasının sağlanması. Devlet bu durumda, bu zamana kadar yaptığı kırların denkleştirmesini yapmaya, kendi kendilerini yöneten işyerleri mali yıl sonunda hesaplarını açıklayacaklar. Bununla işyerlerinin kendi güçleriyle daha rasyonel ve kar edebilecek biçimde çalışmalarını sağlanmasını amaçlanmaktadır.

Bir başka karar da, çalışanların ücretlendirilmesi konusunda. Bu zamana kadar işe göre yapılan ücretlendirme kaldırılacak, onun yerine randımına dayanan ücretlendirme getirilecek. Bu durumda ücretlendirme, yapılan işle çalışan verildiği randımına, gösterdiği hünerine göre olacak. Diğer bir deyişle, az randıman veren az, çok randıman veren daha fazla ücret alacak. Böylece Sovyet işçi ve emekçilerinin çalıştıkları işyerlerinde bu zamana kadar olduğundan daha fazla sorumluluk taşımaları hedefine ulaşılmak istenmektedir.

Ayrıca iş akışını, üretimi yavaşlatan tüm bürokratik engeller kaldırılıyor. Bu konuda, uzun süredir yapılan deneylerden yararlanılacak.

Bir başka karar ise, toplumun yararına potansiyelinin en yararlı bir biçimde kullanılmasını için demokrasinin işyerleri dışında da, bu zamana kadar olduğundan daha geniş alanda gerçekleştirilmesi doğrultusunda. Bu konuda Yüksek Sovyet'te iki önemli karar alındı.

Bu zamana kadar anayasada öngörülen halkın toplumsal konular üzerinde tartışma bölümü, daha da

somutlaştırılmış, bu olanakların geniş bir biçimde kullanılması için somut yöntemler saptanmış, öneriler alınmıştır. Bu konuda ülke çapında sürdürülen yasa tasarıları tartışılman şimdî uygulamaya sokuluyor.

Başka bir yenilik de Sovyet vatandaşlarına resmi görevlilerin yeni kurumların haksız karar ve uygulamalarına karşı mahkemeye başvurma hakkının tanınması. Şimdiki kadar resmi görevlilerin haksız karar ve uygulamaları ile karşı karşıya kalan Sovyet vatandaşları ancak bir üst mercie şikayet etme hakkına sahiptiler. Böylece adım adım en yüksek devlet organlarına kadar işyerleri hakkı olsa da bu yol uzun sürüyor ve vatandaşların hakkını savunması zahmetli oluyordu. Yeni yasa, haksızlığı yapma resmi görevlinin bir üst makama şikayet edilmesini öngörüyor. Eğer bu şikayet geri çevrilirse, vatandaşın mahkemeye başvurma hakkı doğacak. Mahkeme şikayeti en geç on gün içinde ele almak zorunda. Eğer başvuru yine geri çevrilirse, üst mahkemeye gime hakkı var. Bu yasa 1 Ocak 1988'den itibaren yürürlüğe girecek.

Sosyalist demokrasinin geliştirilmesi yolunda alınan önlemler ek olarak yeni bir dizi önlemler paketi hazırlik safhasında. Örneğin, basın ve enformasyon akışı önümüzdeki dönemde yeniden düzenlenerek ve bu konuda hazırlanan yasa tasarıları tartışmak üzere kamuoyuna sunulacak. Hukuk ve diğer dallar için de aynı şekilde değiştiriliyolar.

Bütün bunlar Sovyetler'deki gelişmeleri izleyenlere "perestroyka" politikasının (yenilenme) şu anda başladığı izlenimi verse de, sürdürülen bu politika başlangıcı dönem çoktan geride bırakılmıştır. Belirli bir süredir Sovyet kamuoyunda tartışılan yenilenme politikası, Sovyet halkının en geniş kesimlerine sadece benimsenmekle kalmıyor, ayrıca yeni en geniş kesim-

SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov halkla içiçe.

Sovyet halkı, önündeki zor görevlerin üstesinden gelmede kararlı olduğunu açıkça belirtiyor. Basın-yayın organları eleştiri mekanizmasını şimdiki kadar görülmedik bir ölçüde işleterek kamuoyunun sürekli bilgilendirilmesini sağlıyor.

lerce ve en aktif bir biçimde destekleniyor.

Bütün bunları yasama geçirilmesi bir dizi sorunları da beraberinde getiriyor. Örneğin, yeni yasa, işyerlerinin önüne en rasyonel katkıyla, en iyi üretim yapma zorunluluğunu koymakta. Üretilen maldelelerin fiyatlarının saptanması devlet organlarına yapılacak. Yeni sisteme sunulma gücü yükselen elen tüketici, daha kaliteli mal için daha fazla fiyat vermeye hazır. Ayrıca devlet plantalarında ki fazla üretim kapasitesi kısıtlanarak, talep gösterilen dallara aktarılması yoluyla eksiklik gösteren

kısımlara uzun vadede çözüm getirilecek.

Bütün bunlar, gözümü yazıldığı kadar kolay olmadığını, çok yorucu ve karmaşık sorunlar. Sovyet ekonomisi uzmanları "perestroyka" politikasının denetimsizliğinin yaratan sorunları sadece zorlaştırarak kalmadığını, hatta bazı sorunları henüz yanıtlanabilen bir durumda açığa çıkarttığını, gelecekte sorunları. Buna rağmen yeni politikaların kendilerini kurtarmadığını, Sovyet halkının, önündeki zor görevlerin üstesinden gelmede kararlı olduğunu da açıkça belirtiyorlar.

Mali kuruluşlar, bankalar geliştirmekte olan ülkelere yıllarca neden bu kadar borç verdiler?

Ali DALOĞLU

Para baska dostluk baska

daha hızlı artmaktadır. Borçların böyle çığ gibi büyümesinin sorumluluğu

böyledir. Öte yandan bu para ekonominin gelişmesine harcanması

yönlendirilmemiş, endüstri ülkelerinin korumacı eğilimlerinin sonu

Mali kuruluşlar, bankalar gelişmekte olan ülkelere yıllarca neden bu kadar borç verdiler?

Ali DALOĞLU

Para başka dostluk başka

Hepimiz biliriz: Büyüğe bir harcama için insan yakın dostun-
dan borç, ya da bankadan kredi alır,
faiziyle elbette. Doğal bir şeydir
bu. Günlük yaşamdaki bu alışkan-
lıklar, uluslararası ekonomik iliş-
kilerde de geçerlidir. Ülke ekono-
misini canlandırmak için, büyüğe
projeleri gerçekleştirmek için, dış
ticareti desteklemek için kredi alın-
ması pratikte geçerli bir yöntemdir.
Ve uluslararası kredilerin başka ülke-
lerden çok gelişmekte olan ülke-
ler tarafından alındığına dair yay-
gın bir kanı olmasına karşılık olgu-
lar tersini gösteriyor. ABD, 1985'
den bu yana başka devletlere borç-
lu durumdadır. Borç sorunu günü-
müzde tüm uluslararası kredi siste-
mini derinden sarsmış dünya ça-
pında bir boyut kazanmıştır. Borç-
lar astronomik boyutlar almaktadı-
r. Değişik kaynaklar 1 000 milyar
dolaradan söz ediyor. Yıllık öde-
nen borç tutarı 120 milyar doları
bulmaktadır.

Bu soru akla gelebilir: Neden
bankalar, mali kuruluşlar yıllarca
gelişmekte olan ülkelere bu kadar
borç verdiler? Günün birinde onla-
nın borçlarını ödemeyeceği duruma
gelebileceklerini hesaplayamıdılar mı
acaba? Şimdi uluslararası mali
bir bunalmı patlamak üzereken
borç veren büyük bankalar kabaha-
ti gelişmekte olan ülkelere yüklemeye
çalışmaktadırlar. Onların aşırı
deredeceği borçlandıkları, aldıkları
parayı yeterince verimlilikle kulla-
namadıkları illeri sürümledir.
Borçlanmanın hadlerini hududunu
bilemedikleri gerekçesiyle bu ülke-
ler suçlanmaktadır.

Kuşkusuz, söz konusu gelişmek-
te olan ülkelerin, uluslararası döviz

ve kredi işleri ağına düşmemeleri
için gerekli deneyimine sahip de-
ğildir. Yalnız Latin Amerika ülkeleri-
nin 350 milyar dolar borcu olduğunu
hatırlayalım. Ama borçların da-
ğı gibi büyümesinin asıl nedeni ola-
rak bunu görmek sorunu aşırı ba-
sitleştirmek olur. Gerçekte ABD
ve başka "zengin ülkeler" gelişme
yardımı adı altında bu ülkelere
"bonkörce" kredi teklifi bulun-
muşlardır. Anıcarlar, bu yolla döviz,
para ve başka maddi değerler elde
etmekti. Böylece gelişmekte olan
ülkelerin boyununa ABD'nin kur-
ganı borç politikası aracılığıyla geçiril-
en kement giderek daraldı ve şim-
di sonuna kadar sıkılmak üzeredir.
Bu ülkelerin durumunu zorlaştıran

diğer bir etken de, Washington'ta
banka kredileri için yüksek faiz po-
litikası koynunu oynaması oldu. Bu
yalnızca sermaye yığınını başka ülkelere-
den ABD'ye akması sonucunu ge-
tirdi; "üçüncü dünya"nın dış
borçlarının yıldı yüzde 10 ile 12
arası artmasına da yol açtı. ABD
bankaları fırsatı daha da iyi değer-
lendirebilmek için borç ödeme sü-
relerini uzatırken bilinci olarak
kredi masraflarını fazla gösteriş
kılarlarını daha da artırmışlar.

Böyle bir kâr delisi politikanın
sonucu nedir? Faizlerin ana borç-
ların toplamından daha fazla art-
ması. 1980 ile 85 arası borçlar yüz-
de 60 artmıştır. Aynı süre içinde ise
faiz ödemeleri 30,5 milyar dolar

dan 69 milyar dolara yükselmiş,
yani yüzde 130 artmıştır. İnanıl-
ması güç, ama örneğin 1984 yılın-
da "üçüncü dünya" ülkeleri, Batılı
endüstri ülkelerine, onlardan al-
dıklarından daha fazla ödeme yap-
mışlardır. 1975 ile 1984 arasında
gelişmekte olan ülkeler, borç aldık-
ları ülkelerin masasına 900 milyar
dolar kadar bırakmışlar. Hem ana
borçları ödemeleri için hem de faiz
ödemeleri olarak. Bu miktar 1975
yılındaki dış borçlarının beş katı
kadardır. Açık ki bir kısır döngü
söz konusu. Bazı ülkelere ekono-
minin belini doğrultması ve yüzde
3'lük büyüme hızına erişmesiyle
de borçlar azalacak şöyle dursun,
ekonoiminin büyüme hızının 3 katı

daha hızlı artmaktadır. Borçların
böyle çığ gibi büyümesinin soru-
lusunu kimdir diye arandığı zaman
ise bütün izler ABD'ye götürmek-
tedir. Washington'un kur ve kredi
politikası, dolara göre diğer para
birimlerini değer kaybetmeye zor-
laması, eşitsiz ticaret ilişkileri, ser-
mayenin ABD'ye çekilmesi; bütün
bunlar gelişmekte olan ülkelere
enflasyon hızının yükselmesine,
yaşam pahalılığının artmasına, ge-
niş halk kitlelerinin yaşam koşu-
llarının kötüleşmesine yol açmakta-
dır. ABD bencil çıkarları uğruna
Uluslararası Para Fonu (IMF)'nü
kullanıyor. IMF borçlanan ülkelere
borç sorunuyla ilgili olmayan
koşullar dayatmaya kalkıyor. Örne-
ğin, bu ülkelere halk üzerinde yo-
kuksun sonuçları olan ekonomik ve
sosyal önem paketi dikte edil-
mektedir. ABD'nin yönlendirmesi-
yle IMF bu ülkelere sosyal harca-
maları kısmayı, ücretleri düşür-
meyi, gıda maddelerine verilen
desteğin kaldırılmasını veya azaltıl-
masını talep etmektedir. Ekono-
minin dış sermayeye kapısını daha da
açması, devlet sektörünün budan-
ması istenmektedir. 80'li yıllarda
hemen hepsi Türkiye'ye de dayatı-
lan bu koşulların amacı bu ülke-
lerin ekonomik bağımsızlığını al-
tıyı oynaktır.

Uluslararası alanda alışmış bir
yöntem, bir ülkenin dünya piyasa-
sında ihracat olanaklarını artırarak
veya ithalini sınırlandırarak dış borç-
larını ödemeye güttürmesidir. Borçlu
ülkelerin sorunlarını bu yöntemle
çözmeye çalışmaları ise belli sürer
lana dayanak kalmaktadır. Bir kere
IMF'nin dayatmaları sonucu, bu
ülkeler ihracat gelirlerinin büyük pa-
yını borçlarını ödemeye ayırmak-
tadırlar. Türkiye'nin durumu da

böyledir. Öte yandan bu para ekono-
minin gelişmesine harcanama-
dığı için ekonomik ve sosyal istik-
sarsızlık artmaktadır. Ayrıca geli-
şmekte olan ülkelerin ihracat olanak-
larını artırmak yerine Washington
onların bu yöndeki çabalarına en-
gel üstüne engel çıkarmaktadır. Bu
bağlamda ABD yalnızca bu ülkelere
gelen malların ABD pazarına
girmesini zorlaştıracak şekilde ithal
koşullarını ağırlaştırmakla kalmı-
yor, Türkiye'den tekstil ve çelik
ithalinin sınırlandırılması gibi aynı za-
manda bu malların dünya piyasa-
sındaki fiyatlarını da düşürme yo-
luna gidiyor. Korumacı önlemler
ve dumping yöntemleri sonucunda
ABD bu amaca kolayca ulaşmakta-
dır.

Bütün bu olgular şunu kanıtlı-
yor: ABD ve diğer Batı ülkelerin-
deki mali sermaye çevreleri, borç
sorununu bu ülkelere karşı şantaj
aracı olarak kullanabilmek için sü-
renmede ısrakmaktadırlar. Geliş-
mekte olan ülkelerin birçok hükü-
meti ve devlet yetkilisinin açılma-
larının göstergisi gibi bu ülkeler
durumun farkındadır. Örneğin Kü-
ba Devlet Başkanı Fidel Castro, dış
borçların ödenememesi için yeterli
birçok neden olduğunu açıklamış-
tır. "Ayrıca bu borçlar yasa ve ahlak
dışındır, adil değildir," demiştir.
Venezuela Devlet Başkanı Jaime
Luisinchi de Latin Amerika ülke-
lerindeki ekonomik bunalmı ve bölge-
deki dış borçlanma sorununu
uluslararası bir sorun olarak nite-
lemiş ve şöyle konuşmuştur: "Bu
sorun, borç veren ve alan ülkeler
tarafından birlikte global olarak
çözülmesi gereken; demokrasi,
ekonomik etkinlik ve hatta barış
ile ilgili olan; politik, sosyal ve
ekonomik bir sorundur. Bu ekono-
mik ve mali durumun olumsuz

yönlerinden birisi, endüstri ülke-
lerinin korumacı eğilimlerinin sonu-
cu olarak Latin Amerika'nın gele-
cekte ihracat durumundaki belirsiz-
liktir." Latin Amerika Ekonomik
Sistemi (SELA)'nın Yürümcü Sekre-
teri Homero Hernandez bu duru-
ma neden olarak şunları belirt-
iyor: "Uluslararası Para Fonu,
borçlanan ülkelere kendi ekono-
mik politikalarını dayatırken, insan-
cıl ve sosyal değerlendirmelere al-
dırmamakta ve gelişmekte olan ül-
kelerin ihracat olanaklarını daraltan
ABD ve Batı Avrupa ülkelerinin
protesto etmektedir. ABD, IMF'de
yüzde 21 oy oranına sahiptir. IMF
nün önlemleri, dış borçlanmaya il-
gili ciddi sorunları çözmeye yete-
neklidir."

Peki o zaman çığ gibi büyüyen
dış borçlar nasıl azalabilir? Geçmiş
deneyim gösteriyor ki, yalnız ABD
nün ağırlığındaki mali örgütlere da-
yanmak yeterli değildir. Gelişmek-
te olan ülkeler, onların egemenli-
ğindeki uluslararası para sistemi-
nin değişmesi istemini yükseltiyor-
lar. Dünya ticaret koşullarının li-
beralleşmesini öne sürüyorlar. Ba-
zı ülkeler, borçlu ülkelerin mali
çıkarlarını savunmak için kolektif
bir organ oluşturmayı düşünüyor-
lar. Birleşmiş Milletler çerçevesin-
de, Batılı ve sosyalist endüstri ül-
kelerinin ve elbette ilgili tüm geli-
şmekte olan ülkelerin katılımıyla
mali sorunlar üzerine uluslararası
bir konferansın toplanması da tartış-
ılan öneriler arasında bulunmaktadır.
Türkiye'de de dış borçlar so-
rununun ulusal ekonoimie zarar
vermeden çözülmesi için alınması
gerekli önlemler böyle bir uluslar-
arası çerçeveye oturtulursa daha
gerçekçi bir yaklaşım ortaya kon-
ulacaktır.

– Kimlik arayışını 1980 sonlarında önem taşıması olmasının nedenleri, Türkiye insanının yeniden tarihini araştırma, tarih- sel köklerini bulma çabalarının nedenleri nasıl açıklanabilir?

– Şimdi de tabi Atatürk devriminin bir anlamda tamamlanmış olmasının getirdiği bir rahatlıktan kaynaklanıyor olabilir. Neydi Atatürk devrimi, dinsel geleneksel bir siyasal yapının üstüne, çağdaş halk egemenliğine, millet egemenliğine dayalı yapıyı kurmak. Bu yapıyı gerçekten kurabildiysek, artık din gibi bazı ideolojik öğeleri de

– Son yıllarda resmi geleneksel tarihe karşı tarih çalışmalarları da var. Bazı bilim adamlarımız yeni alternatif bir tarih çalışması içine girdiler. Server Tanilli'nin çalışmaları, Sina Akşin'in yönettiği çalışmalar vb.

– Şimdi hemen bir düzeltme yapayım. Yanlış anlaşılma olmasın diye.

GÜLDÜŞÜN

Biz liberaliz

Bir gazeteci Özal'a yolsuzluklara karşın Aktas, Sarıtaş, Taşkınlar ve Taşar hakkında bir soru yöneltir:

– Sayın Özal, taşları bu denli kendi hallerine salmak doğru mu? Bunlar hakkında soruşturma açılmasını istemeyecek misiniz?

Özal her zamanki pişkinliği ile yanıtlar:

– Nasrettin Hoca birgün bir köyden geçerken, köpeklerin saldırısına uğrar. Kendisini korumak için yerden bir taş kapmak ister. Ne yazık ki yerden taşı söküp çıkartamaz. “Ne garip köye düştük, köpekleri salıp, taşları bağlamışlar,” der. Yani biz de mi taşları bağlasaydık?

Gazeteci hiç “duyulmayan” bir fıkra ile bu ciddi soruna bu tarz yanıt veren Başbakanı bakıp kısa süren bir şaşkınlık geçirir. Yüzüne bir sapla vurur. Orasını burasını çimdikler kendine gelir ve bir soru daha sorar:

– Ama efendim siz tüm MHP' lilerin salverilmesini sağladınız. Üstüne üstlük şimdi onların aklan-

AYRUPA TOPLULUĞU
BİZE VİZ GELİR !.

viz gelir

NE OLUR,
BİZİ DE ARANIZA
ALIN !...

kurur gider

pekleri salıyor ama insanları...
– Biz liberaliz, taşları da salarız köpekleri de...

– Ama in...
– İndirin, 141 142'den giydirin, cezaları ikiye katlayın, tokatlayın, pataklayın ve de katlayın... Biz liberaliz taşları da salarız köpekleri de... soyarız da... çalarız da... İş bitiriniz, iş bitiriniz de...

– Aaaa...
– Bitin şunun işini.

Özdemir Şafak/İsviçre

Aquazoo'yu gördünüz mü?

Çocuklar! Büyüklerinizden bu hafta sonunu size ayırmalarını isteyin. 19 Temmuz'a kadar Lübbecke Müzesi'ni parasız gezebilirsiniz.

Sevgili çocuklar, Olga Yıldız sizlere okuduğu iki kitabı tanıtmış ve bir de şiir göndermiş.

BU KİTAPLARI OKUDUNUZ MU ?

Sevgili arkadaşlar, Ben Talip Apaydın'ın çocuk kitaplarından “Elif Kızın Elleri” adlı kitabı okudum. Çok becerikli olan Elif Kız halıcı olmak istiyor. Olmak için de gece gündüz çalışıyor. Elif Kıza ne olduğunu merak

ediyorsanız o kitabı alıp okuyabilirsiniz.

Bir de Öksüz Cıvcıv adlı kitabı okudunuz mu? Ben okudum ve cıvcıvın 21 günde yumurtadan çıktığını öğrendim. Bu kitabın neden Öksüz Cıvcıv adını aldığını öğrenmek ister misiniz?

Ha, arkadaşlar ben haftada bir gün ders programımda Tomurcuk Postası'na yazı yazmayı kararlaştırdım. Hem güzel yazı yazmasını öğreniyorum

hem de köşemizi unutmuyorum.

Olga Yıldız, 10 yaşında Rotterdam'dan

cıvcıv

Bugün 21. gün Merakla bekliyorum seni Kimbilir ne renk olacaksın? Gri mi, beyaz mı, sarı mı?

Ne fark eder sanki? Ne renk olduğun... Çık da çabuk yumurtadan Seveyim seni.

Adres: Lübbecke-Museum + Aquazoo, Kaiserswertherstr. 380 im Nordpark-Düsseldorf

Foto: Tayfun Tuncel

Soldan sağa;
Mazlum Kiper,
Özman Mert,
Peter Culman,
Atalo Behramoğlu

“Doya doya şiir okumak istiyorum”

■ Stockholm'de Sanat ve Kültür Der-gisi tarafından dü-zenlenen şiir günü-nü arkadaşımız Er-han Gömüç aktar-dı

Geçtiğimiz ayın Stockholm'de gerçekleştirilen etkinliklerinden biri de **Sanat ve Kültür Der-gisi** tarafından düzenlenen **Şiir günü** idi.

Dr. Saim Ergün'ce açılan, Maz-lum Kiper tarafından yönetilen şiir gününde, 3 şair, biri İsveç'in angaje şiir geleneğinin bir temsil-cisi ve Afton Bladet gazetesinin kültür redaksiyonu şefi, simdiler-de İsveç Yazarlar Birliği Başkanı **Peter Culman**, diğer ikisi, 1360' larda “**şiir meyhanelerden ve lüks salonlardan çıkarmak, halka ve meydanlara götürmek için**” yola çıkan “**60 şir kuşağı**”nın temsilcileri ve toplumcu şiirin emekçileri **Atalo Behramoğlu** ve **Özman Mert**, iki yüze yakın dinleyici önünde şiirlerini okudu-lar, kitaplarını ve zihinlerini kaptırıp yatan dizelerini dillendirdiler dalga dalga ve çarpıp sarıltılar dinleyenlerin düşüncelerine.

“Bugün doya doya şiir oku-

mak istiyorum” demişti Özman Mert. Salonu dolduran şiire has-ret insanlar da doya doya şiir dinlemek istiyorlardı. Ve şairler okudular. Ve onlar okudukça, onlar dinlendirdikçe insani ve yaş-amı, duyguyu ve düşüncely, sevgiyi ve kavgayı; zamandan zamana koştu bizz dinleyenler, düşüncelerde. Ve herkes için ay-ri ve herkes için ortak duygulara bandık da çıktık. Culman aldı kürsüyü önce, sonra Atalo, sonra Özman. Ve iki saat boyunca, karış-mışda şiirleşen bu üç yaşamın milyonlarca yaşamla çakışan bi-rikimleriyle sarıldık. Ve yoruldı doğrusu beynimiz, bu en iyi örgenleşmiş organizmız; yoruldı böyleli derin duygu ve düşünce yüküli dizelerin anlamlarıyla buğumaktan; yıldan yıla, mekandan mekana dolasmaktan. Kocaman tek bir kulak oldu salonu dolduran dinleyiciler; sonra bir kocaman alkış, bir kocaman al-kış...

Şiir gününün görüldüğü ilgi büyük-tü. Önemiydi. Peter Culman, salona girildiğinde görüldü kale-bağlı karışandaki şaşkınlığına “**ne çok insan gelmiş**” sözleriyle ifade etti. Kimler yoktu ki sa-londa? Yalnızca ünlü isimler an-sak diğer dostlar kuzmaclar bize sanırız **Abdullah Rıza Ergüner, Demir Özlü, İshan Aydın, Tah-sin İncirici, Stockholm Pen Külü-bü 2 Başkanı Margareta Strömstedt, Halk Oyuncuları sanatçı-ları, Stockholm li Radyosu ve Merhaba Radyosu temsilcileri.** Mazlum Kiper, Peter Culman'ın bazı şiirlerini Türkçeye ve Ata-

BİR MÜLTECİNİN MEKTUBU

Özman Mert

Derin bir uykudan mı
uyaniyorum?
Neredeyim ben?
Neden yakmıyor göğsümü
sıcacık
Akdeniz
güneşi?
Bu çirkin renkler içinde yüzen
yüksek yapılar
çan sesleri
bykılarımı donduran
soğuk...

Hayır! Hayır!

Benim ülkem değil burası.
Çocukluğumla
çiplak ayakla
koşturduğum sokaklar
yok
burada.
Nerede? Sıcacık dalgalarıyla
oynaştığım Akdeniz.
Nerede? Köpekleriyle
şatolar, kal'alar
kurdugum
Ege.
Nerede? Söylesenize.

dığım herşeyi şiirle karşı-la-maya çalıştım. Yaşamı sevd-a-sıyla, kavgasıyla, doğasıyla, korkusuyla, cesaretiyle vb. bir bütün olarak yaşamaya çalış-tım. Şiir de, insan gibi, yaşam gibi sonsuzluğa uzanır. Sorun, insani, toplumu, doğayı ve es-ya-yı tüm bilinin bilinmez yüz ve derinlikleriyle ortaya çıkar-maktır. Özen bunu yaratma ve yazma eylemi içinde öğrenir ve öğretir. Özetle, şiir, insanın insanı, insanın toplumu, in-sanın doğayla, insanın üretim ilişkileriyle, kısaca yaşamla ilişkileriyle, bilineninden bilin-me-yene, genelden özele, gerçek-ten düşe, bilinenin bilinçaltına, an'dan sürüklenişe uzanan karış-ıkli diyalogik ilişki ve itti-şimler yumağı içinde yakala-malıdır.

Şiirlerin dostluğu, sevd-a-

“Yabancı ülkelerden Hildesheimlılar” sergisi büyük ilgi gördü

Yabancı kültürler birarada

Hildesheim şehrinde 13 Haziran ve 27 Haziran tarihleri arasında, Hildesheim Pedagojik Yük-sek Okulu'ndan 2 profesör ve 12 öğrencinin yaklaşık bir yıdan beri hazırladıkları “**Yabancı Ülke-lerden Hildesheimliler**” adlı ser-gi üniversitede gösterime sunul-du. Büyük bir bölümünün foto-dokümantasyon şeklinde hazırlan-dığı sergide ayrıca Hildesheim Türkiye Halklerini çalış-malarını, Yabancılar Meclisi se-çimlerini ve yabancılarla yerel se-çim hakkı verilmesi için yapılan aktiviteyi içeren uzun bir vide-o film de gösterildi.

Üniversite binasının koridorları ilkokul çocukları arasında yapı-lan Hildesheimlı yabancıları ko-nan alan resim yarışmasının ürü-nleri olan rengarenk resimleri dol-u idi. Başka bir köşede yabancı-cı spor kiplerinin çalışmalarını yeraltıların, diğer bir köşede Halklerin çok yönlü çalışmalarını sergileyordu. Serginin orta-sında büyük bir sütun da Meh-met Werner'in 5 senelik çalış-malarında ve arşivinden hazırla-nan, yabancı düğmanlığı kon-u alan fotoğraflar ve gazete ha-beriyle donatılmıştı. Uzun ko-ridorlardan birinde de yine Meh-met Werner'in yabancıları iş-yerlerinde çalışma dünyasını sergileyen fotoğrafları yer alıyor-du. Bu sergiye Blaupunkt fab-rikasının fotoğrafçısı da katıl-mıştı.

Arkadaşımız Mehmet Werner serginin hazırlanmasında öncül-ük eden iki profesörden biri olan Sosyal Pedagoji uzmanı ve ün-versite öğretim üyesi **Burkhard Müller** ise konuşt. Aşağıda bu konuşmadan bazı bölümleri ya-yınyoruz.

– **Sayın Müller, bu sergiyi hazı-lama fikri nereden doğdu?**

– Ben “Ulusal arası kültür eğiti-mi” dalında ikinci kuşak yabancı-ları sonunla ile ilgilenen bir mes-lektaşımla uzun süre birlikte çalış-tım. Sadece yabancıların sorununu problem olarak ele alan değil, özel olarak

Burkhard Müller

onların kültürel yaşamını da konu alan bir proje tasarladık. Böyle bir proje tabi en iyi şekilde yerel bir çerçe-ve içinde gerçekleştirilebilir. Onun için de projeyi Hildesheim şehri ile sınırladık ve burada gerçekleştirdik.

– **Sergi hangi konuları ele al-yor?**

– Örneğin okulla ilgili alanlar, çocukların yaşamını ve özellikle okuldaki yaşamını. Bunun için çocuk-ların aynı ayrı biyografilerini sergile-di. Bunu çocuklar kendileri hazırla-dılar. Bir başka alan, yabancı de-meklerin spor ve kültürel çalışmalarıydı. Ve serginin burada en önemli yası-şuydu, buradaki yabancıların yaşam-larını bizz değil kendileri sergileme-

liydi. Bu imkanı biz onlara sağladık. Çalışma hayatı çok önemlidir. Yaban-cı işyeri sahiplerini tek tek ziyaret et-tik. Ve onları da ayrı ayrı sergile-dik. Bu arada fabrika yaşamını unu-tmadık tabi. Onları da yaratıcı güç-lerini ve topluma katkılarını gözler önüne serdik.

– **Bu çalışmaların yabancılar nasil ilgi gösterdiler?**

– Sıcak bir ilgi gördük. Ancak ya-bancılann kültürel yaşamını belirli ve göze çapacak bir şekilde sergilemek kolay değildi. İnanıyorum ki yaban-cıların kültürel yaşamın bizim burada sergilediğimizden çok çok zengindir.

– **Serginin amacı nedir?**

– Serginin amacı, Hildesheim'in yalnızca bir Alman şehri değil, çeşitli yabancı kültürlerin bir arada bulundu-ğu bir şehir olduğunu kamuoyuna ya-nıtmaktır. Bu hergün yaşanan bir ger-çekti ama maalesef herkes bunun bilincinde değil.

Ağırak notkımız da, yabancıların entegre edilmesi veya sonraların tekrar gündeme getirilmesi değil, on-ların özel olarak apayn ve değişik bir kültüre ve yaşam biçimine sahip olan insanlar olduklarını vurgulamaktır. Ama bu yabancılar meselesinin nega-tif yönlerinin unutulması veya dışla-nması anlamına da gelmemektedir. Sergide görüldüğü gibi yabancı dü-şmanlığı da aynı sergiledik.

Burkhard Müller sergiyi açıklarken.

Nil Yalter'in fotoğraf heykeli Essen'de sergilenecek

15 Mayıs-12 Temmuz tarihleri arasında Essen Folkwang müze-sinde 20 sanatçının, Eylül ayında yapılacak fotoğraf heykeli sergisin-in maketleri sergilendi.

BİR İKİNDİ VAKTİ

Peter Culman

BİR İKİNDİ VAKTİ

Peter Culman
(Çeviri: Mazlum Kiper)

Bu köy gösterilmemiş haritada,
önemli değil.
Anadolu'da bir yerde diyelim.
Bir ikindi vakti.

Kireçli beyaz evler serpiştirilmiş
dağın eteklerine.

Köy meydanında karpuzlar
yeşil futbol topı sanki,
üst üste...

Ökaliptüs ağacı dev bir gölge
uyuyarlar üstünde.

Meydandaki çeşmede yaşlı bir adam
çömelmiş suya bakıyor.

Dipteği taşları sayıyor tek tek.
Şimdi Stockholm'de bir modern

banliyöye
geçelim.

Mimarlar eğlenmişler sanki
apartmanları

sağa sola dikip bir orman
kenarında çevreyi önemseyip.

Bir ikindi vakti.
Yeşil bir top yuvarlanmış

parkta bir Saab'ın altına.

İkinci apartmanın birinci katında
bir adam otumuş tuftakta.

Önüde içi boşalmış bir kadeh
bakıyor muşambanın kıza

yapraklarının
kavınlı yükselişine camın içinde.

Birden sürüşüyü ayaklarını doğruluyor
yaşlı adam

tuftak iskemlesi cıvırdıyor itilince
Ve aynı anda iki adam da öksürüyorlar

bir raslantı.

Herhangi bir şey düşünmüyor hiç biri,
ama giderek bir acılık duygusu sanyor

karnlarını.

Birbirine koşut olaylar sona eriyor
bölgece,

yalnızca çağdaş olmanın uğultusu
sünüyor şimdi...

bu 2. Başkanı Margareta Ström
stedt, Halk Oyuncuları sanatçı-
ları, Stockholm İl Radyosu ve
Merhaba Radyosu temsilcileri.

Mazlum Kiper, Peter Culman'ın bazı şiirlerini Türkçeye ve Ata-
ol'un bazı şiirlerini de İngilizce
olarak salonda bulunan İsveçli-
lere aktardı.

Uzun bir geceden geçiyorum, karanlık
bir geceden

Acımasızlığın gecesinden geçiyorum.
Dün senin yurdunun haptisteydi en

güzel çocukları

Şimdi sıra yeni benim ülkemde
Güneş hapsedilebilir mi Strati

Bulut hapsedilebilir mi
Hapsediliyor işte...

Selam Strati
Yasu kardeş..

Orada, Atina'da, alçakgönüllü evinde
senin

Siesta yapmıştı bir öğle sonrası;
Kanapede otumuşken yan yana

Ayaklarımız sandalyelere dayalı
Uyuyakalmıştı böyle...

Atina'nın o öğle sıcakını
Ve o kardeşçe uykuyu unutamıyorum

nedenine...

Ve akşamüstü, karın, -Flaman asılı
Ve ikizlerinin anası-

Gitarla bir şarkı söylemişti terasta
-Yitirilmiş bir anneden söz eden-

Ve baban

- Midilli köylü ve göçmen işçi-
Bütün emekçileri gibi halklarımızın

Saygılı, vakur

İçten

Dinlemişti o şarkıyı bizimle birlikte...
Unutuyordum o şarkıyı

O akşamüstünü de...

Selam Strati
Yasu kardeş..

STRATİ KORAKAS'A MEKTUP

Ataol Behramoğlu

Denize girmişti bir başka gün.
Kentin ortasındaki hapishanenin

yakınından geçerken
Arabada yanımda oturan ipek bakaşlı

kız

"Albaylar cuntasının dokümentleri
Ekme ve su ve sevdiğ gibi gerekli....

Ah, o şairler gibi olabilsen ben de
Yetse sesim

Anlatmaya
Yaşadığımız bütün bu şeyleri...

...

Selam Strati
Yasu kardeş

Uzun bir geceden geçiyorum, karanlık
bir geceden

Ama geleceğiz
Geleceğiz üstesinden

Bu acıların da...

Ülkenin ve ülkemizin

Bütün yığıt şairleri adına

Yemin ederim

Aydınlık bir şafağa

Ulaşana kadar

Dövüşeceğime...

Ballı incirlerimiz, nazlı üzümlerimiz
Göklerimiz, denizlerimiz

Ipek bakaşlı kızlarımız, kara gözlü
oğullarımız

Üstüne yemin ederim...
Ve bizi aydınlatan

Bu ortak güneş üstüne...

Mayıs 82
Maltepe Askeri Cezaevi

ten duşu, dilimlerin dilimcinin
an'dan sürekliliği uzanan kar-
şılıklı diyalektik ilişki ve ilet-
işimler yumağı içinde yakala-
maldır.

Şiirlerin dostluğun, sevdanın,
emeğin, barışın ve kardeşliğin
egemen olduğu güzel bir dünya-
ya uzanan bir yolun parke taşları
olsun istedim. Şiirin de hakkını
vermeyi asla unutmamaya çalışarak

Ne kadar yol aldım, nereye
geldim? Böyle bir soru sorula-
bileceğini de sanmıyorum.
Çünkü ozanın vardıgı yer yok
bence, yalnızca geçtiği yerler
var."

...

"Şiir günü"nden sonra "Sanat
ve Kültür Dergisi" yönet-
men Mazlum Kiper'le görüşerek
düşüncelerini sorduk

"Öncelikle şunu söyleyebilirim
ki, böylesi kalabalık, geniş katılımlı,
Türkiyelilerin ve İsveçlilerin
birarada olduğu ilk toplantıdır
bu. İsveç'te ve ben-
ce insanların şiire, kültürel fa-
aliyetlere olan gereksinimi ve
katılan şairlerimiz için çekiciliği,
katılımın genişliğinde belirle-
yici olmuştur. Somutlanan bu
ilgi, bizlere, bundan sonra da
böylesi günler düzenlememiz
için güçlü bir itki, bir cesaret
vermiştir. Önümüzdeki güz dö-
neminde Türkiye ve İsveç arası-
nda böylesi kültürel köprüler
kuran ve birlikte güzel şeyler
ortaya konabileceğini göste-
ren, sanatın bu anlamda birleş-
tirici gücünü ortaya seren yeni
günlemler gerçekleştirilmeye
çalışacağız. Ben bu 'Şiir günü'
ne katılan değerli şair dostlarıma
ve dinleyicilere, Türkiye
Postası aracılığıyla bir kez da-
ha teşekkür etmek isterim."

Türkiye Postası'nın 1985 yılında açılan Gençlik Yarışmasına katılan
Turalp Tekmen'in sergide yer alan bir resmi

Kemnade şenliğinde resim sergisi

26 Haziran 10 Temmuz tarihleri arasında Bochum-Kemnade
Wasserburg'da Kemnade şenlikleri sırasında açılan resim ser-
gisinde Giuseppe Madagli, Bahram Hajo, İhsan Ece, Angela Seaglione,
İsmail Yıldırım, Seyit Bozdoğan, Faruk Çağla, Turalp Tekmen'in re-
simleri sergilendi

Münih 5. Film Festivali'nden kısaca...

Münih'te 5 yıldır düzenlenmekte olan uluslararası film şen-
liği bu yıl 20-28 Haziran tarihleri arasında yapıldı. 30 ülke-
nin katıldığı, yaklaşık 100 bin sinema sevenin ilgi ile izlediği,
120'den fazla film 12 sinemada gösterildi. Bu yılki sinema
şenliğinin bir özelliği, 1960'lı yıllarda Sovyetler Birliği'nde çev-
rilip, çekmecelere konan kimi filmlerin, yıllar sonra ilk kez
Münih'te tekrar gösterilmesi idi.

Sosyalist dünyadan Bulgaristan, çocuk filmleri ile Çeko-
slavakya, DDR ve Sovyetler Birliği şenliğe katıldı. Amerikan ve
İngiliz filmleri de 30'un üzerindeydi. Festival boyunca, çoc-
uklara da ayrıca film gösterisi sürdü.

Bir büyük ödülün konmadığı Münih film şenliği, yeni film-
lerin tanıtımını yaparken, film rejisörlerini bir araya getiriyor,
Münih'e sinema alanında büyük bir canlılık kazandırıyor.

"Asiye Nası Kurtulur?" filminin de gösterildiği şenlikte,
bu film dışında Türkiye'li sineması severler, şenliğe gereken
ilgiyi göstermediler.

Değişik sosyalist ülke sinemasını tanıma, yeni Alman film-
leri görme, öncünük dünya ülke sinemasını izleme, çocuk film-
lerine çocuklar ile birlikte gitme gibi olanakların bulunduğu
şenlikte, Münih'te yaşayan Türkiye'li ilercik topluluğun ilgisiz-
liğini, gelecek yıllarda gidermesi dileği ile...

GÜVEN PAMİR

DEDİLER Kİ...

"Akl olan referandum oylamasında eski siyasilere hayırdır." Turgut Özal'ın anısı Hafize Özal

"Din Türkiye'de siyasi amaç için kullanılamaz, politika alet edilemez." İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin Dalan

"12 Eylül öncesinde iktidardakiler gaflet uykusundaydılar ve halkı MHP uyandır-mıştı." Kapatılan MHP'nin Genel Başkanı Alparslan Türkeş

"Yapılan eleştirilere inanmıyorum, dünyanın en liberal üniversitesi İstanbul'da." YÖK Başkanı İsmet Doğanmıç

"Okumuş insana oy vermiyorum. Bu okumuşlar valdandığın derdinden anlamaz." ANAP Nevşehir milletvekili Ali Başbağcı

"NATO'ya sadakatın karşılığını görmüyoruz." Cumhurbaşkanı Kenan Evren

"NATO'yu bırakmak isteyen her ülkeye benim cevabım gülgü." Eski ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı Zbigniew Brzezinski

"Yasakların kalkmaması bize zaaf getirmeye, yalnız Allah'ın gücüne gider." Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel

"Şu anda Türkiye'de Polonez köy dışında hiç bir köy yaşanacak halde değil." Başbakanlık Danışmanı Adnan Kahveci

"Gerekirse karımı döverim, komiklerimi kurum." 3. ha-

Endişesiz ölüm

Gazeteler THY uçaklarının bir ayda 6 tehlike atlattığını, birinin havada motor patlattığını, diğerlerinin arızalanarak geri dönüş yaptıklarını yazıyor.

THY'nin günde 240 uçuş yaptığıyla "özünen" Genel Müdür Yılmaz Oral, "4-5 arızanın normal olduğunu, endişe edecek bir şey olmadığını" söylüyor. Oral, "Özellikle DC-9 tipi uçaklarda meydana gelen arızaların çok normal olduğunu" savunuyor ve "DC-9'lar kullanışlı ve emniyetli uçaklardır" diyor.

Hatırlarsınız, Yılmaz Oral'ın şu "emniyetli" DC-9 uçaklarından biri yıllar önce Paris yakınlarında düşmüş, 369 kişi "endişe edecek bir şey olmamasına rağmen" ölüvermişti.

"Bir ayda 6 tehlike atlattı, hıyır, sorumlu kişi buna "normal" diyor. En beğenmediğiniz bir dünya ülkesinde benzeri bir olay olsa, yer yerinden oynar, genel müdür gideceği yere kadar gönderilirdi vallahi. Ama Türkiye'de gitmez, neden mi? Çünkü olay normal, sorunlar anormaldir de onun için.

Boşuna dememişler: "Azrapatlı tesadüfen ötür, bizim Osmanlı tesadüfen yaşar" diye.

İNCİRLİK TESİSİ

İncirlik bekçisi kim?

Bunlar ülkeyi yönetmeye devam ediyorlar

TBMM kararıyla 12 Eylül dönemi Millî Güvenlik Konseyi tutanakları gazete-lerde yayımlandı. Tutanaklar 12 Eylül sonrası yasa tas-laklarının görüldüğü, dö-nemin ilgili bakan ve yük-sek bürokratlarının da katıl-dığı toplantılardaki konu-şmaları kapsıyor.

Ülkeyi 7 yıldır yöneten general ve bürokratların ki-mi zaman illikliklerini ve cahilliklerini kimi zaman da halk ve demokrasi düş-manı yüzlerini sergileyen bu tutanaklardan birkaç seçme yaptık.

MAYIS HAKKINDA

Kurmay Albay Cumhur Evcil: Malumları olduğu üzere 1 Mayıs Bahar Bayramı hem milî ve hem de ananevi geleneklerimizde yer almamakla birlikte, son yıllarda bu kutlanış itibarıyla değişik görüntüler arzemiş, arazder bir durumdadır, oda genel tatil günleri kapsamında mütalaa edilmiştir.

Başkan Kenan Evren: 1 Mayıs, çocukluğumdan beri askeri mektebe girdiğim günden beri bildim, askerler 1 Mayıs günü kıyafetlerinde, görev başında, ne olur ne olmaz, bir şey çıkacaktır diye, ismi de bahar bayramıdır, her kıyafetle vazifede kalmıştır, askeri okullara tatil verilmez ve bu yüzden işçi bayramına, yani komünist bayramına dönüşmüştür.

Orgeneral Nurettin Erşin:

başkanım. Kongrelerde en büyük gürlü bu maddelerde ko-r. Aıdat tesbitine geldik mi, hiç konuşmamış olanlar, o gün hep konuşurlar.

Başkan Kenan Evren: Şimdiye kadar bir günlük çıplak ücretin üzerinde aidat alan sendika var mıydı?

Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Side: DISK vardı efendim, DISK'in aidatları hep yüksekti.

Başkan Kenan Evren: İşte gördünüz mü onun için de kıyametler koparıyordu tabi.

Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Side: Sayın cumhurbaşkanı o kapandı, bundan sonra yapmaya-

Kırmızıyı başka türlü görür, yeşil görür.

Orgeneral Nurettin Erşin: Mavi ve beyaz renk üzerinde endişem var, bunu belirtmek istiyorum. Kötü niyetli birçok kim-seler zaten tariflerde bulunacak-lardı. "Maviye at, beyaza at" di-ye. Renk kolaylığı kötü niyetli insanlara kolaylık getirecektir.

TV REKLAMLARI HAKKINDA

Başkan Kenan Evren: Şu anda televizyonda bir reklam var, şampunu överken sabunu kötülüyor. Gözlüğü batırırken 'Sen sabunu yaptın onun için mat' diyor. Sabun imal edenler bunu şikayet etmiyor mu?

Macit Akman (TRT Genel Mü-dür): Şikayet eden yok. Ama bu rek-lamda 'sabunu yapma' demiyor.

Başkan Kenan Evren: Ama bir nevi sabunu kötülüyor, Halbu ki cilt doktorlarına gidin, saç için cilt için yeşil sabunu tavsiye ederler.

Macit Akman: Efendim, buzdolabı reklamlarında da 'Benim buzdolabım en iyi-sidir' diyor, burada direkt olarak bir kötüleme yok, endirekt olarak diğer ürünü kötülüyor. Bu önlenemez, açığa değil de ki-

Lastikli demokrasi

Şili'deki Pinochet diktatörlüğünün zindanlarındaki 14 demokrasi savaşçısı mahkumiyet günlerini bekliyor. Bu insanların "si-ça" ülkelerinde demokrasi istemeleri. Diktatör Pinochet'in mahkemeleri 14 demokrasi sa-vacılarını politik göç-men olarak alacak bir ülke bulunursa, ülke dışına çıkarmaları izin vereceğini aksi halde mahkum edileceklerini açıkladı.

Olaya en azından hü-manist açıdan yaklaşılan FAC'ın başkan Genscher, 14 kişinin FAC'ye alınabilecekleri söylerken, içişleri bakanı Zimmermann bunları "terörist" olarak isimlendirerek, kendilerine FAC'de yer ol-madığını belirtti.

Aynı Zimmermann Şili olaylarının tartışıl-dığı sıralarda, Türkiye'yi ka bulayan faşist bozkırların, FAC'ye girmesi yasak olan lide-ri, gerçek terörist Tür-keş'in buraya gelip "to-sunucuklarına" hitap et-mesine hem de DGB'nin SPD milletvekillerinin protostolarına bile aldırmanın seyrici kal-di.

"Bu ne biçim demok-rasi anlayışı" diyenlere yaptımız şu olacak:

"Demokrasi anlayış-tır, bazen susar, bazen-

"Şu anda Türkiye'de Polonez-köy dışında hiç bir köy yaşanacak halde değil." Başbakanlık Danışmanı Adnan Kahveci

"Gerekirse karımı döverim, kemiklerini kırarım." 3 hainim ANAP Siirt milletvekili Rıza Tekin

"Beni kıymetlendirmeye hangi bakanın yetkisi var. Yetkili olmak için bilgili olmak lazım. Hangi bakan benim askerliğimi değerlendirecek bilgiye sahip. Sebeptir başkadır." Genelkurmay Başkanlığına atanması Özal tarafından uygun bulunmayan Orgeneral Necdet Öztürüm

İncirlik bekçisi kim?

Adana yakınlarındaki İncirlik Hava Üssü'nün kapısında Türk Silahlı Kuvvetleri İncirlik Tesisi yazıyor.

Geçtiğimiz günlerde bir gazeteci grubunun tesisi gezisi sırasında Amerikalı komutanın (üssün Türk ve Amerikan iki komutanı var) sadece kres, hastane, bowling salonu, jimnastik salonu, yüzme havuzu ve uçak hangarları için izin çıkmış. Bu da bir şey mi? Cumhurbaşkanı ve Milli Savunma Bakanı bile üsde bazı yerleri Pentagon'un izniyle gezilebilirlermiş. Bunları biz değil üssün Türk komutanı Hava Pilot Albay Tamer Ergin söylüyor.

1975'de ABD Türkiye'ye silah ambargosu uyguladığı zaman bütün üslerinin çalışmalarını askıya alırken İncirlik'i açık tutmuştu. ABD'nin bölgedeki en önemli askeri üssü olarak bilinen İncirlik'in Türk üssü olduğunda ısrar eden Türk komutan Pentagon izni konusunda "Amerikalıların evine (İncirlik'i kastediyor) evsahibi izni" gerektiğini belirterek şunları söylüyor: "Amerikalıların buradaki hareket görevleri ile ilgili konular bizim görev alanımıza girmiyor. Bu tamamen Genelkurmay Başkanlığının JUSMAT (Türkiye'deki en üst ABD askeri kuruluşu) kanalıyla vermiş olduğu emir ve direktifler doğrultusunda Amerikalılar tarafından icra ediliyor. Bizim üstümüze vazife değil. Bizim görevimiz meydana güvenliği sağlamak."

Sadece kapıdaki tabeladan başka her tarafı ABD tesisi olan bu üsde Türkiye'ye olsa olsa bekçilik düşmüyor mu?

dir, ne olur ne olmaz, bir şey çıkacaktır diye, ismi de bahar bayramıdır, hep kışlada vazifede kalmışlardır, askeri okullara tatil verilmez ve bu yüzden işçi bayramına, yani komünist bayramına dönmüştür.

Orgeneral Nurettin Ersin: Aslında bahar bayramı çok zamanlar Hıdrellez'de yapılır.

SENDİKALAR YASASI HAKKINDA

Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Şide: Sendikalar da maalesef aidat ödemeyen müesseseler arasına girdiler. Kirasını da ödeyemez hale gelirse diye ben endişe duyuyorum.

Başkan Kenan Evren: Aidatı sendika fazla tutarsa işçi üye olmaz.

Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Şide: İşçinin elinde elbette.

Başkan Kenan Evren: Tabii, illa üye olması zorunlu değil.

Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Şide: Şüphesiz efendim, bu bir nazik dengedir zaten genel kurulda kabul etmezler sayın cumhur-

Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Şide: Sayın cumhurbaşkanım o kapandı, bundan sonra yapamayacak.

GREV YASASI HAKKINDA

Başkan Kenan Evren: Cezaevlerinde işçi statüsünde personel çalışıyor mu?

Adalet Bakanı Rifat Beyazıt: Evet sayın cumhurbaşkanım, 150 kişilik kadromuz var, hatta 107 kişi ile toplu sözleşme yapılmıştır.

Başkan Kenan Evren: Cezaevinde bir grev olursa bütün mahkûmlar kaçır.

Adalet Bakanı Rifat Beyazıt: Cezaevlerinde işçi statüsünde personel çalışmaz. Bunlar sanatkarlardır.

Çalışma Bakanı Turhan Eşener: Onun için efendim benim ricam şu kıştaştan ayrılmayalım. Devlet için vazgeçilmesi mümkün olmayan hizmetler grev yaşayana konsulsun.

Orgeneral Nurettin Ersin: Müsaade ederseniz memurlara da koyalım, değil mi?

Başkan Kenan Evren: Memurlara zaten yok.

ANAYASA OYLAMASI HAKKINDA

Başkan Kenan Evren: Renk körlüğü olanlar maviyi nasıl görür?

Orgeneral Necdet Ürüg: Maviyi görüyor efendim.

Başkan Kenan Evren: Maviyi görüyor, onun için sordum, kırmızıyı götmez.

Orgeneral Necdet Ürüg: Evet, kırmızı ve yeşili farkedemeyiz. Zannediyorum ki renk körlüklerinde mavinin etkisi yoktur.

Orgeneral Necdet Ürüg: Yalnız kırmızıdır mahzur.

Başkan Kenan Evren:

tavsiye ederler. Macit Akman: Efendim, buzdolabı reklamlarında da "Benim buzdolabım en iyisidir" diyor, burada direkt olarak bir kötöleme yok, endirekt olarak diğer ürünü kötüleyiyor. Bu önlenemez, açıkça değil de kuyaslayarak yapıyor. Başkan Kenan Evren: Evet.

aldırmadan seçirci kaldı. "Bu ne biçim demokrasiyi anlatıyor" diyenlere yanıtlarımız şu olacak: "Demokrasi anlayışır, bazen susar, bazen azar. Lastik gibidir ne-reye çeksen oraya uzar!"

Bu resimdeki genç delikanlı Venedik'te aşk serenadını söyleyere, gondol sefası yapıyor. İstanbul'un Alibeyköy semtinde ara sokaklarda sandallara evine gitmeye çalışıyor. Zira İstanbul'da yağın şu dedi yağmurlardan sonra zerre kadar altıyapı tesislerinden nasibini alamayan işçi semti bu hale geldi.

Pişale Madra/Cumhuriyet

İSTANBUL